

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
4. แนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขปรับปรุงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (2545 : 8) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนสอนไว้ในหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา ไว้ว่า

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และ

การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงถือเป็นหัวใจสำคัญและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขปรับปรุงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงต้องถือเป็นภารกิจ ต้องถือปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ด้วยความจำเป็นดังกล่าว ครูผู้สอนและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ต้องทบทวนบทบาทของตนเองว่า การจัดการเรียนการสอนที่ตนเองกำลังดำเนินการอยู่มีคุณภาพ ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยและสังคม โลกปัจจุบันมากน้อยเพียงใด จึงถึงเวลาที่ทุกคนจะร่วมใจกันปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (อรทัย มูลคำ. และสุวิทย์ มูลคำ. 2544 : 6) ให้เท่าทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งผลให้การเรียนไม่มีการสิ้นสุด ผู้เรียนต้องเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การศึกษาหาความรู้ ภายใต้อาสาสนใจของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ผู้สอนต้องปรับปรุงตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้จัดการในเรื่องการเรียนรู้ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ (กรมวิชาการ. 2544 : 1)

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทิสนา เขมมณี (2550 : 2 – 9) ได้กล่าวถึงวิวัฒนาการของศาสตร์ทางการสอนไว้ว่า

การสอนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมายาวนานแล้ว พร้อม ๆ กับการเกิดขึ้นมาของมนุษย์ในโลกนี้ การสอนเป็นพฤติกรรมทางธรรมชาติของมนุษย์ เกิดขึ้นโดยทั่วไป ไม่เลือกเวลา ไม่เลือกสถานที่ เป็นลักษณะการสอนที่ไม่เน้นรูปแบบที่แน่นอน การสอนที่มีรูปแบบจะเกิดขึ้นเมื่อนักปราชญ์ นักคิด และเจ้าของลัทธิต่าง ๆ การเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับมาโดยทั่วไป ในประเทศไทยมีการนำคำว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มาใช้ในการสื่อสารในการศึกษาค้นคว้าโดยทั่วไปเช่นกัน แต่ในทางปฏิบัติ ครูส่วนใหญ่มีความเคยชินกับการสอนในลักษณะที่ครูเป็นศูนย์กลางประกอบกับการไม่ได้รับการช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามและฝึกทักษะการสอนตามแนวคิดใหม่ ๆ อย่างเพียงพอ การสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง จึงยังคงเป็นวิธีการสอนที่ครูส่วนมากใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งนวลจิตต์ เชาวศิริพิงษ์ (2543 : 22 -- 27) ได้กล่าวถึง ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของครูว่ายังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนอยู่มาก และน่าจะมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปฏิรูปการเรียนรู้ ดังนั้นจึงมีการรวบรวมความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมานำเสนอและชี้แจงให้เกิดความเข้าใจถูกต้องดังนี้

ตารางที่ 1 ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความเข้าใจที่ถูกต้อง
1. ในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญสามารถปล่อยให้ผู้เรียนเรียนรู้กันเองโดยที่ครูไม่ต้องมีบทบาทอะไร	1. การให้การเรียนรู้เกิดขึ้นที่ตัวผู้เรียนเป็นลักษณะที่ถูกต้องของการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ขึ้นมาเองนั้น เป็นเรื่องที่เป็นได้ยาก ครูจึงต้องมีหน้าที่ต้องเตรียมจัดสถานการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ นำทางไปสู่การเรียนรู้โดยไม่ใช้วิธีบอกความรู้โดยตรงซึ่งทำได้ง่าย แต่ไม่ได้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นอกจากท่องจำ ดังนั้นการกล่าวว่าครูไม่ต้องทำอะไรหรือไม่มีบทบาทอะไรนั้น จึงเป็นสิ่งที่ผิดพลาดมาก แท้จริงแล้วครูกับต้องเพิ่มภาระงานเพิ่มมากขึ้น เพียงแต่เปลี่ยนบทบาทไปจากเดิมเท่านั้น

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความเข้าใจที่ถูกต้อง
2. เมื่อก่อนครูบอกให้เรียนจดต่อมาให้ผู้เรียนบอกจกตนเอง	2. การสอนโดยครูบอกให้ผู้เรียนจดตาม วิธีการที่ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ใด ๆ แต่กลับเป็นวิธีการบั่นทอนสติปัญญาของผู้เรียนทีละน้อย ๆ เพราะผู้เรียนจะไม่มีโอกาสได้ใช้ความคิดใด ๆ ไม่นานนักเซลล์สมองก็จะค่อย ๆ ฝ่อ ผู้เรียนบอกให้จดกันเอง โดยไม่มีครูอยู่ด้วยยิ่งส่งผลร้ายมากขึ้นอีก เพราะในบางครั้งผู้เรียนก็ไม่สามารถอธิบายหรือตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งที่ บอจกตนเองได้ ประเด็นนี้จึงบิดเบือนไปจาก ความถูกต้องของการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสิ้นเชิงคงเป็นเพียงคำพูดของครูที่ขาดความรับผิดชอบเท่านั้นคิดใด ๆ
3. ครูใช้วิธีสั่งให้ผู้เรียนไปที่ห้องสมุด อ่านหนังสือกันเอง แล้วเขียนรายงานมาส่งครู	3. ครูที่บอกว่าตัวเองจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถใช้วิธีการดังกล่าวได้ แต่ต้องเพิ่มรายละเอียดของการปฏิบัติให้มากขึ้น กล่าวคือ เมื่อครูต้องการให้ผู้เรียนได้ค้นพบข้อมูลที่เป็นความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยหนังสือในห้องสมุด เป็นสื่อหรือแหล่งข้อมูล ครูควรทำการสำรวจให้รู้ก่อนว่าภายในห้องสมุดมีข้อมูลอะไรอยู่บ้าง อยู่ที่ไหน จะค้นหาได้อย่างไร แล้วจึงวางแผนสั่งการผู้เรียนต้องรู้เป้าหมายของการค้นหาจากคำสั่งที่ครูให้ รวมถึงแนวทางที่จะทำงาน ได้สำเร็จ และในขณะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ครูควรสังเกตอยู่ด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกหรือเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการหรือปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความเข้าใจที่ถูกต้อง
<p>4. ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรสอนเมื่อผู้เรียนอยากเรียนเท่านั้น ถ้าผู้เรียนยังไม่อยากเรียนก็ปล่อยให้ทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ</p>	<p>4. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนอยากเรียนเป็นข้อความที่น่าจะถูกต้องตามแนวคิดของนักศึกษากลุ่มมนุษยนิยม แต่ถ้าจะรอให้ผู้เรียนทุกคนอยากเรียนขึ้นมาพร้อม ๆ กันแล้ว ครูจึงลงมือสอน คงจะต้องรอกันเรื่อย ๆ นอกจากผู้เรียนกลุ่มนั้นจะมีธรรมชาติเป็นผู้มีความใฝ่รู้อยู่แล้ว ครูคงไม่ต้องรอนานในทางปฏิบัติควรใช้กลวิธีในการสร้างความสนใจใคร่รู้ ให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน ครูผู้ตั้งใจจะสอนให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องศึกษาและฝึกใช้เทคนิคนี้ให้มากและใช้เป็นระยะ ๆ ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอน</p>
<p>5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูไม่ต้องเตรียมการสอนก็ได้เมื่อเข้ามาในห้องเรียน ก็ถามผู้เรียนว่าอยากเรียนอะไร เมื่อผู้เรียนเสนอครูก็สอนเรื่องราวที่ผู้เรียนอยากรู้นั้นตามความรู้ที่มีอยู่แบบสด ๆ ร้อน ๆ</p>	<p>5. ครูที่มีความเชื่อและคิดว่าจะปฏิบัติตามสิ่งที่กล่าวถึงในประเด็นนี้ ก็น่าจะได้ชื่อว่าสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้แต่ควรขยายความคำว่า “สอน” เรื่องราวที่ผู้เรียนอยากรู้ เป็นการสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และครูที่จะสามารถทำกิจกรรมนี้ได้จะต้องเป็นคนที่มีความรู้รอบด้าน มีความสามารถและเชี่ยวชาญในการออกแบบกิจกรรมการสอนอย่างรวดเร็ว รวมทั้งจะต้องมีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบและทำได้อย่างทันทีทันใด</p>
<p>6. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องจัดที่นั่งให้ผู้เรียนได้นั่งรวมกันเป็นกลุ่ม</p>	<p>6. การให้ผู้เรียนได้นั่งรวมกันเป็นกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ ซึ่งจะมีผล</p>

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความเข้าใจที่ถูกต้อง
	<p>ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนที่มีความแตกต่างกันเป็นการเติมเต็มและแบ่งปันประสบการณ์ นอกเหนือจากที่ได้โดยตรงจากสื่อที่ครูใช้อยู่ การนั่งรวมกันเป็นกลุ่มนั้น จะไม่มีความหมาย ถ้าไม่มีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นในกลุ่ม ทุกคนควรได้แสดงความสามารถของตนเองและเพื่อนร่วมกลุ่มในทิศทางที่สร้างสรรค์ ภายใต้บรรยากาศของมิตรภาพ ครูจึงนำความรู้ กระบวนการกลุ่ม สัมพันธ์มาใช้ในการจัดกิจกรรมผู้เรียนทุกคนในกลุ่มจะต้องมีบทบาทหน้าที่ในการเรียนรู้ มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ไม่ใช่ นั่งรวมกัน แต่ต่างคนต่างทำงานของตนเองไม่เกี่ยวข้องกัน</p>
<p>7. การให้ผู้เรียนสอนกันเอง หรือทำงานกันเอง หรือให้ผู้เรียนเล่นเกม หรือมีกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย โดยปราศจากเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ หรือปล่อยให้ทำกิจกรรมตามลำพัง โดยปราศจากการดูแล แล้วบอกว่าอย่างนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>	<p>7. การให้ผู้เรียนที่เรียนอ่อนกว่า หรือการแบ่งปันประสบการณ์ความรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานสักอย่างหนึ่ง หรือการใช้เกมหรือกิจกรรมที่เปิดโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย เป็นสิ่งที่ครูควรจะทำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ต้องทำการวางแผนล่วงหน้ามีเป้าหมาย มีที่ไปที่ไป สามารถบอกเหตุผลของการกระทำได้ และเป็นเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้วว่า ในขณะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม ครูจะต้องสังเกตการณ์ทำงาน หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการอธิบาย ช่วยผู้เรียนสรุปข้อมูลของการเรียนรู้หรือใช้ข้อมูลในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป</p>

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความเข้าใจที่ถูกต้อง
<p>8. การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาบางวิชาที่เอื้ออำนวยให้มีการพูดคุยอภิปรายกันได้ ต้องเป็นเนื้อหาที่ไม่ยากนัก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เองได้ และไม่เหมาะกับการสอนเนื้อหาที่เป็นกฎเกณฑ์หรือทฤษฎีที่ตายตัว เช่น วิชาคณิตศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ และน่าจะเหมาะสมกับผู้เรียน เฉพาะกลุ่มประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเท่านั้น</p>	<p>8. การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำไปใช้ได้กับการเรียนการสอนทุกเนื้อหาวิชาเพียงแต่ครูจะต้องรู้จักวิธีการออกแบบกิจกรรมที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ความคิดในการสร้างความรู้ และได้นำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ผ่านการใช้กระบวนการต่าง ๆ ภายใต้บรรยากาศของความช่วยเหลือและร่วมมือภายในกลุ่มผู้เรียน รวมถึงการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีความหมายในการสอนเนื้อหาวิชาที่เป็นกฎเกณฑ์หรือทฤษฎีที่ตายตัว ครูสามารถจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าใจความสัมพันธ์ของ ตัวแปรต่าง ๆ จากการสังเกตตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่าง และกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิดเปรียบเทียบแยกแยะและสรุปข้อมูล เป็นความคิดรวบยอดและกฎเกณฑ์ ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และได้นำกฎเกณฑ์มาใช้แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ได้ด้วยตนเองนั้นจะคงทนถาวรเป็นการเรียนรู้เนื้อหาและกระบวนการอันเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ยิ่งใช้บ่อยก็ยิ่งจะชำนาญ และคิดได้เร็วมากขึ้น การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้เกิดผลต้องใช้เวลาเป็นการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจึงควรปฏิบัติกับผู้เรียนตั้งแต่ชั้นปฐมวัย ต่อเนื่องถึงการศึกษาระดับสูงขึ้นไปจนถึงอุดมศึกษา ความคิดที่ว่าจัดการเรียนการสอนแบบนี้ให้กับผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเท่านั้น จึงเป็นความคิดที่ไม่น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง</p>

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความเข้าใจที่ถูกต้อง
<p>9. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเพียงกระแสความคิดใหม่เหมือนของใหม่ที่มีการพูดถึงกันแบบฮือฮา เป็นแฟชั่นพิกเดียวเดี๋ยวก็หายไป เพราะไม่มีใครจะทำได้ อุปสรรคมาก สุดท้ายก็ต้องมาสอนแบบเดิม ๆ อีก</p>	<p>9. ประเด็นความคิดนี้ ฟังแล้วน่ากลัวมากที่สุด เพราะผู้พูดนอกจากจะไม่รู้จักสิ่งที่กำลังพูดถึงอย่างถูกต้องแล้ว ยังให้ข้อมูลที่บิดเบือนต่อการปฏิบัติการเรียนรู้ ซึ่งเป็นความหวังของประเทศชาติที่จะพัฒนาคุณภาพของกำลังคนให้เข้มแข็งเพื่อต่อสู้กับวิกฤติในรูปแบบต่าง ๆ ที่รุนแรงอยู่ คงจะมีแต่ครูเท่านั้นที่จะทำหน้าที่นี้ได้ ผู้เขียนได้เคยพูดคุยกับครูหลายคน que เริ่มปรับเปลี่ยนลักษณะการจัดการเรียนการสอนมาเป็นแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสังเกตการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของผู้เรียนแล้วเกิดความพอใจเพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทุกด้าน โดยผู้เรียนระดับประถม เห็นผลของการเรียนรู้แบบเดิม คอยให้ครูสั่งการไม่ใคร่ยอมคิดอะไร แต่ถ้าครูมีกำลังใจและอดทนที่จะทำต่อไปก็จะได้เห็นผลการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีในไม่ช้า</p>

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 9) กล่าวถึงความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงจัดตั้งกระทรวงธรรมการ ย้ายการศึกษาจากในบ้าน วัด วัง มาเป็นการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งมีครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน วิธีการถ่ายทอดความรู้จะเหมาะสมกับยุคอดีต ที่แหล่งความรู้หายาก และมีอยู่อย่างจำกัด ผู้เรียนไม่สามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้อื่นนอกห้องเรียนได้ ซึ่งมีความแตกต่างกับยุคปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร และการคมนาคม ทำให้มีการเชื่อมโยงความรู้ที่เกิดขึ้น ผู้เรียนสามารถรับทราบความรู้ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของข้อความที่ถูกต้องค้นพบจากแหล่งต่าง ๆ ได้จากสื่อหลายชนิด ความรู้ในปัจจุบันจึงเป็นสิ่งที่หาง่าย มีอยู่มากมายและไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเฉพาะภายในห้องเรียนจากการถ่ายทอดของครู เนื่องจากครูไม่สามารถล่วงรู้ได้

ทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อนำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้หมด วิธีการเรียนรู้จึงเปลี่ยนไปตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงและ วีรเดช เชื้อนาม (2545 : 3) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า โดยหลักการเจ้าของแนวความคิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นผู้คิดค้น “การเรียนรู้โดยการกระทำ” (Learning by Doing) และเป็นแนวความคิดที่แพร่หลายไปทั่วโลกมานานแล้ว นับเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และเปลี่ยนบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือ “ผู้ถ่ายทอดความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้” อยู่ต่อมาได้พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งล้วนแต่สนับสนุนแนวคิดพื้นฐานของดิวอี้ทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นมานานแล้ว หลายประเทศได้ใช้มานานแล้ว สำหรับประเทศไทยเริ่มมีความชัดเจนเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขปรับปรุงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ซึ่งในหมวด 4 มาตรา 22 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

2. ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มีผู้ให้ความหมายของการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

กรมวิชาการ (2535 : 10) ให้ความหมายของงานด้านการเรียนการสอนว่า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมระหว่างครูกับนักเรียน โดยมีสื่อการเรียนการสอนเข้ามาช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรวางไว้ และถือว่าการสอนเป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนการนำไปใช้ ครูคือหัวใจสำคัญของหลักสูตรและมีบทบาทสำคัญยิ่งนอกเหนือจากปัจจัยอื่น ๆ

กรมสามัญศึกษา (2542 : 15) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าเป็นกิจกรรมที่เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริง และพยายามติดตามผลการปฏิบัติของนักเรียน

กรมวิชาการ (2544 : 5) ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียนตามความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้โดยการบูรณาการคุณธรรมค่านิยมอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการ

ปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนคิด วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจด้วยวิธีการ กระบวนการ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน มีวัดแลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ไม่ใช่วิธีการสอน แต่เป็นเทคนิคในการจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

อรทัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2544 : 11) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรม ประสบการณ์ หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่มีความหมายกับนักเรียนให้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเหล่านั้นด้วยตนเอง โดยการสังเกต วิเคราะห์ ปฏิบัติ สรุป เพื่อสร้างนิยาม ความหมาย และผลิตองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้ทุกด้านอย่างสมดุล

วิเศษ ชิดวงศ์ (2544 : 36) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

สุภรณ์ สถาพงษ์ (2545 : 33) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ใช่วิธีการเรียนรู้โดยวิธีการใดวิธีหนึ่ง แต่เป็นกระบวนทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ (Learning paradigm) ซึ่งเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเอง โดยใช้ทักษะการจัดการที่มีประสิทธิภาพทั้งครูและผู้เรียน

วีระเดช เชื้อนาม (2545 : 3) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่วิธีสอนแต่จะเป็นแนวคิดในการสอน

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 10) ได้ให้ความหมาย การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้ ทำกิจกรรมและปฏิบัติจริงจนค้นพบความรู้และวิธีการปฏิบัติตนด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 47) ได้ให้ความหมาย การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุด

แก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน

ทิสนา แชนมณี (2550 : 122) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวใช้ความคิดลงมือทำ ข้ำ ความรู้สึก และฝึกความสัมพันธ์

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานวิชาการ เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับนักเรียน ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนจะต้องทำร่วมกันซึ่งมี 2 ส่วน ได้แก่ การเรียน เป็นกิจกรรมที่เด็กทำ ส่วนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้วจะต้องปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ทั้งการเรียนและการสอน

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มีผู้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2526 : 4-5) ได้กำหนดลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ดีในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีสาระสำคัญดังนี้

1. ควรเป็นไปเพื่อการพัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่ผู้เรียน
2. ควรให้ผู้เรียนแสดงออกและมีส่วนร่วมในการเรียน
3. ควรให้โอกาสและเห็นความสำคัญของผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียน
4. ควรฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้และวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองแก่ผู้เรียน
5. ควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์สนุกสนานเป็นกันเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 115) เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมและประเมินตนเองอย่างเหมาะสม นักเรียนได้รับการพัฒนาให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และทำงานอย่างมีระบบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นทักษะกระบวนการ 9 ประการ ได้แก่

1. ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
2. คิด วิเคราะห์ วิจัย
3. สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย
4. ประเมินและเลือกทางเลือก
5. กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ

6. ปฏิบัติด้วยความชื่นชม
7. ประเมินระหว่างปฏิบัติ
8. ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
9. ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ

ชัยพจน์ รังงาม (2542 : 10) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันไว้ว่า นักเรียนไม่จำเป็นต้องได้รับความรู้จากครูในห้องเรียนเท่านั้น แหล่งการเรียนรู้มีอยู่รอบตัว พ่อแม่ ชุมชน เพื่อน สถาบันทางศาสนา การเรียนรู้ด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือพิมพ์ คู่มือโทรทัศน์ และใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของคอมพิวเตอร์ นักเรียนจะหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสนุกและมีความสุข ไม่ต้องจำมาก ให้นักเรียนเรียนรู้ในสิ่งที่จำเป็นและปฏิบัติจริงจนจำได้เอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 47 – 48) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้เป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมศึกษานักเรียนและศึกษาหลักสูตร

1.1 การศึกษานักเรียน

1.1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนรายบุคคล จุดเด่น จุดด้อย และพื้นฐานความรู้เดิม เป็นต้น

1.1.2 สำรวจความต้องการและความสนใจของนักเรียน โดยซักถามสังเกต สัมภาษณ์ พูดคุย หรือทำแบบทดสอบก่อนเรียน

1.1.3 สร้างและกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้เกิดความสนใจในสิ่งที่อยากให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่นักเรียนสนใจเข้ากับสาระการเรียนรู้ที่อยู่ในหลักสูตร

1.2 การศึกษาหลักสูตรและวางแผนการสอน

1.2.1 ครูเตรียมสาระการเรียนรู้ จัดหาวัสดุกรรมและองค์ประกอบอื่นๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยศึกษาหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้

1.2.2 ครูวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดให้มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงและบูรณาการแต่ละสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงและให้นักเรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้มากที่สุด

2. ขั้นตอนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 3 ขั้นตอนย่อยดังนี้

2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน ครูควรใช้ประเด็นคำถามหรือกิจกรรมที่

กระตุ้นหรือท้าทายให้นักเรียนเกิดข้อสงสัย ครูจะต้องรู้จักนักเรียนรายบุคคลเป็นอย่างดี เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ใช้ความถนัด ความสนใจและลีลาการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นบุคคลที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ตลอดจนการสรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้

2.3 วิเคราะห์ อภิปรายผลงาน และองค์ความรู้ที่สรุปได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเน้นให้นักเรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้ได้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจนขึ้น เป็นการเสริมแรงและกระตุ้นให้นักเรียนสนใจค้นหาความรู้ต่อไป

3. ชั้นประเมินผล

การประเมินผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ จะต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงาน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกร และทักษะการแสดงออกทุกด้าน มีการวัดผลตามสภาพจริง โดยเน้นการวัดจากการปฏิบัติงานและเพิ่มสะสมผลงาน ในการประเมินผลสามารถประเมินระหว่างการเรียนการสอนและประเมินสรุปรวม

4. ชั้นสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

เป็นขั้นตอนที่นักเรียนค้นพบความสามารถ จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง หลังดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาได้จากการหาข้อสรุปจากบทเรียนโดยครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนความคิด การแสดงผลงาน การจัดนิทรรศการและการสร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และการดำรงชีวิตประจำวัน

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 12 - 13) ได้สังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาต่างประเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. การศึกษาความสนใจและความถูกต้องของผู้เรียน เพื่อสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
2. การเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อคอย

ช่วยเหลือแนะนำการออกแบบกิจกรรมและแก้ไขข้อผิดพลาด ตลอดจนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

3. การส่งเสริมให้ผู้เรียนพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ เพื่อสามารถนำความรู้และทักษะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของตนเองในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตจริงได้ด้วยตนเอง รวมทั้งการฝึกความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อให้การเรียนรู้เกิดจากบทบาทของผู้เรียนเอง ตั้งแต่มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระที่จะเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มกำลังความสามารถ

4. การส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง เพื่อได้ข้อความรู้ที่เกิดจากการแสวงหาหรือปฏิบัติจนเข้าใจ จดจำได้ รู้จริง และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ในผู้เรียน และผู้เรียนกับครู ในแง่มุมต่าง ๆ ทำให้มีความรู้และประสบการณ์กว้างขึ้น สอดคล้องกับลักษณะทางสังคมของมนุษย์

6. การส่งเสริมให้เรียนได้ประเมินผลตนเองเพื่อเข้าใจตนเองเกี่ยวกับข้อดี และข้อจำกัดและพัฒนาการของตนเอง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเอง

7. การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ค้นพบไปใช้เพื่อให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ที่เรียนมา กับการนำไปใช้ในชีวิตจริง ทำให้เกิดความภูมิใจและเป็นแรงเสริมที่อยากเรียนรู้ต่อไป นอกจากนี้ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงจะมีความคงทนสูงสุดตามทฤษฎีกรวยประสบการณ์ (Corn of experience)

นอกจากนี้ ทิสนา แจมมณี (2542 : 29) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบซีปปา (CIPPA MODEL) ว่ามีหลักการสำคัญดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) กิจกรรมที่แสดงถึงได้แก่ แสวงหาข้อมูล ศึกษาทำความเข้าใจ ทดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมายแก่ตนเอง สังเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อความรู้

2. ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุด (Interaction)

3. ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด (Participation)

4. ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อ

การดำรงชีวิต (Process Learning)

5. ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application)

ในการบริหารงานการเรียนการสอน ควรยึดหลักการที่ครูและนักเรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางของความสนใจ นั่นคือ เป็นกิจกรรมของนักเรียน โดยนักเรียนและเพื่อนนักเรียน ครูเป็นผู้ดำเนินการให้กิจกรรมเป็นไปตามแนวทางที่แผนการสอนกำหนด นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการสอนโดยวิธีใด ๆ ก็ตาม ครูเป็นเพียงผู้ควบคุมและแนะนำ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ของหลักสูตร

4. ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนโดยนำผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2546 : 51 – 52)

ตัวบ่งชี้การสอนของครูมีดังนี้

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการสอน
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้าและเสริมแรงให้นักเรียนเกิด
3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิดฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตว่าส่วนดี

และปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน

7. ครูใช้สื่อการสอนที่ฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิต
9. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน มีดังนี้

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
4. ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการตลอดจนได้

แสดงออกอย่างชัดเจนมีเหตุผล

5. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรง ให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหา ทั้งด้วยตนเองและ
ร่วมด้วยช่วยกัน

6. ผู้เรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

7. ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

ของตนเอง

8. ผู้เรียนได้ฝึกตนเองมีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน

9. ผู้เรียนฝึกประเมินและปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หา
ความรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาเกณฑ์
มาตรฐานสำหรับใช้เป็นเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ซึ่งมีอยู่ 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ มีมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 18
(ด้านกระบวนการ) และมาตรฐานที่ 22 (ด้านปัจจัย) ทั้งสองมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 18 กำหนดไว้ว่า “สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” มีดั่งบ่งชี้ ทั้งหมด 9 ดั่งบ่งชี้รายละเอียดมีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 12 – 14)

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะกับธรรมชาติ
ของนักเรียน

2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ คิด
สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักศึกษาหา
ความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง

4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน

6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้พัฒนาสุนทรียภาพ
อย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา

7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และ
ความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

8. มีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย และต่อเนื่อง

9. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรักสถานศึกษาของตนเองและมีความกระตือรือร้น

ในการไปเรียนและมาตรฐานที่ 22 ระบุไว้ว่า “ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ”

10. ครูเป็นเป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษา

11. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

12. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพ

จะเห็นว่ามาตรฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นมาตรฐานที่จะถูกนำมาใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาของชาติ อย่างน้อยก็อยู่ในมาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นเพียงเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำเท่านั้น

5. เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

วิธีส่งเสริมและให้ความสำคัญกับนักเรียนมีหลายวิธี ครูสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนและจุดประสงค์การเรียนรู้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 48 – 50)

1. การจัดการเรียนรู้ทางอ้อม มีแนวคิดพื้นฐานว่า “ยิ่งนักเรียนมีวุฒิภาวะสูงขึ้น ยิ่งต้องมีความรับผิดชอบที่จะต้องค้นหาค้นพบข้อความรู้และสรุปข้อความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ของตนมากขึ้น” ตัวอย่างเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้แบบอ้อม ได้แก่ การเรียนรู้แบบสืบค้นแบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา แบบสร้างแผนผังความคิด แบบใช้กรณีศึกษา แบบตั้งคำถาม และแบบใช้การตัดสินใจ

2. เทคนิคการเรียนรู้เป็นรายบุคคล เป็นแนวทางหนึ่งของการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง และฝึกทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. เทคนิคการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรนำมาใช้ในฐานะเครื่องช่วยสอน ช่วยเสนอเนื้อหาที่ซับซ้อนช่วยจัดการเรียนรู้กลุ่มขนาดใหญ่ ช่วยลดปัญหาขาดแคลนครู และช่วยนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อความชำนาญ ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียนและแบบฝึกหัด

การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูป และการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม วิทยุศึกษา

4. เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิสัมพันธ์ เป็นการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิริยาและตอบสนองต่อความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็นของครูและเพื่อน ๆ นักเรียนจะได้ฝึกการจัดระบบการคิด การโต้แย้งอย่างมีเหตุผล และการพัฒนาทักษะทางสังคม ตัวอย่างเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ การโต้วาที การระดมพลังสมอง การอภิปราย การเรียนแบบร่วมมือ และการประชุมแบบต่าง ๆ เป็นต้น

5. เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรับความรู้จากประสบการณ์ และการสะท้อนความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ นักเรียนจะได้ตรวจสอบการเรียนรู้ของตน ได้รับประสบการณ์ด้านอารมณ์ ปรับความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมของตน ตัวอย่างเทคนิควิธีการเรียนรู้นี้ได้แก่ กรณีตัวอย่าง เกม สถานการณ์จำลอง บทละคร และบทบาทสมมติ เป็นต้น

6. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยแต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และความสำเร็จของกลุ่ม โดยสมาชิกแต่ละกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน นำผลการเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มใหญ่เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ร่วมกัน เทคนิคการเรียนรู้นี้ได้แก่ การร่วมกันคิด ปริศนาความคิด กลุ่มร่วมมือ และกลุ่มสืบค้น เป็นต้น

7. เทคนิคการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำเอาสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกัน เป็นการจัดการเรียนรู้สร้างความรู้ของนักเรียนมากกว่าการให้เนื้อหา โดยครู ตัวอย่างเทคนิคการเรียนรู้นี้ได้แก่ การเรียนรู้แบบเล่าเรื่อง(Story Line) และการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา เป็นต้น

ณัฐวดี รุ่งเรืองกิจ และคณะ (2545 : 48) ได้เสนอไว้ว่า ผู้บริหารและครูจะต้องช่วยกันคิดหาวิธีการที่จะนำเทคนิคเหล่านี้ไปใช้ให้เหมาะกับผู้เรียน เกณฑ์การเลือกใช้เทคนิคการเรียนรู้โดยทั่ว ๆ ไปมีดังนี้

1. ควรเป็นเทคนิคที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง
2. ควรเป็นเทคนิคที่สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา หรือทักษะที่นำเสนอ
3. ควรเป็นเทคนิคที่สอดคล้องกับผู้เรียน
4. ควรเป็นเทคนิคที่สอดคล้องกับลักษณะการสอน
5. ควรเป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับเวลา สถานที่ และเครื่องช่วยอำนวยความสะดวก

ความแตกต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 50) ได้เสนอการเลือกเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อทราบความต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมในระดับใด
2. วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อทราบระดับความสามารถ ความสนใจและวิธีการเรียนอย่างไร
3. เลือกเทคนิควิธีการเรียนรู้ต้องเลือกแบบหลากหลาย เพื่อสนองผู้เรียนโดยพิจารณาจากจุดเด่นในการสร้างเสริมทักษะ ข้อความรู้ และพฤติกรรม ประสิทธิภาพในการสร้างข้อความรู้ประสบการณ์ และโอกาสในการแสดงบทบาทการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ปรับและเรียบเรียงเทคนิค เพื่อให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นแนวคิดการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนผู้เรียนสำคัญนั้นมีหลายรูปแบบ

6. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ฉันทวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 20 – 22) ได้สังเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการสอน วิธีสอนและเทคนิคการสอนที่ส่งเสริม และให้ความสำคัญกับผู้เรียนมีจำนวนมากถึง 60 วิธี ได้แก่

1. การสอนแบบโครงการ (Project Method)
2. การสอนแบบทดลอง (Experimenter Method)
3. การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation Method)
4. การสอนแบบใช้บทบาทสมมุติ (Role – Play Method)
5. การสอนแบบแก้ปัญหา (Problem – Solving Method)
6. การสอนแบบสืบสวนสอบสวน หรือสืบสวน (Inquiry Method)
7. การสอนแบบโปรแกรมสำเร็จรูป (Programmed Instruction)
8. การสอนแบบใช้ชุดการสอน (Instructional Package)
9. การสอนแบบใช้เกม (Educational Game)
10. การสอนแบบใช้กรณีศึกษา (Case Study)

11. การสอนแบบเผชิญสถานการณ์
12. การสอนแบบใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instructions)
13. การสอนแบบถาม-ตอบ (Question-Answer)
14. การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย (Small-Group Discussion)
15. การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม (Group Investigation)
16. การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process)
17. การสอนแบบการเรียนรู้ร่วมมือ (Cooperative Learning)
18. การสอนแบบความคิดรวบยอด (Concept Attainment Model)
19. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Self Directed Learning)
20. การสอนแบบทัศนศึกษา (Field Trip)
21. การสอนแบบนิรนัย (Deductive Method)
22. การสอนแบบอุปนัย (Inductive Method)
23. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)
24. การสอนแบบหน่วย (Unit Teaching Method)
25. การสอนแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)
26. การสอนแบบชิปปา (CIPPA Model)
27. การสอน โดยใช้การสาธิต (Demonstration)
28. การสอน โดยใช้การแสดงละคร (Dramatization)
29. การสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย (Research – Based Method)
30. การสอนแบบเว็บเบสท์ (Web – Based)
31. การสอนแบบ E – Learning
32. การสอนเชิงปฏิบัติการ
33. การสอนด้วยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
34. การสอนเชิงสร้างสรรค์
35. การสอนแบบให้การพิพากษา
36. การสอนแบบปรับเข้าหากัน (Adapting to Individual Difference)
37. การสอนแบบคงมโนทัศน์
38. การสอนแบบการฝึกจำ
39. การสอน โดยผ่านการนำเสนอ (Learning from Presentation)

40. การสอนแบบกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์
41. การสอนทางอ้อม
42. การสอนเพื่อให้เข้าใจตนเอง
43. การสอนเพื่อให้เกิดความรอบรู้ (Mastery Learning)
44. การสอนโดยตรง (Direct Instruction)
45. การสอนแบบระดมสมอง (Brain Storing)
46. การสอนแบบการซุบซิบปรึกษา (Buzzing Group)
47. การสอนแบบยাত্রาวิชาการ (Academic Rally)
48. การสอนด้วยการอภิปรายรอบวง (Circular Response)
49. การสอนด้วยการอภิปรายเชิงปฏิพากษ์
50. การสอนด้วยการอภิปรายหมุนรอบวง (Circle and Carousel)
51. การสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizers)
52. การสอนแบบ Jigsaw I
53. การสอนแบบ Jigsaw II
54. การสอนแบบ (Teams – Games – Tournaments)
55. การสอนแบบ Student Teams and Achievement Divisions (STAD)
56. การสอนแบบ Teams Assisted Individualization (TAI)
57. การสอนแบบ Group Investigation (GI)
58. การสอนแบบ Learning Together (LT)
59. การสอนแบบ Numbered Head Together (NHT)
60. การสอนแบบ Co – op Co - op

จากการสอนที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักวิชาการ นักการศึกษา ได้คิดค้นเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้จำนวนมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแต่ละวิธีการหรือแต่ละเทคนิคมีจุดเด่นและมีประโยชน์ในการนำไปใช้แตกต่างกัน ผู้สอนสามารถคัดสรรไปประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนสามารถศึกษารายละเอียดของแต่ละวิธีการหรือเทคนิคจากเอกสารที่ได้จัดเผยแพร่ไว้ สำหรับในบทเรียนนี้เขียนได้พยายามคัดสรรเสนอเทคนิควิธีการที่น่าสนใจและพบว่าเป็นลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนหันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศที่เข้ามามี บทบาทต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

นอกจากนี้ กรมวิชาการ ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ โดยได้จำแนก รูปแบบการสอนเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2544 : 9)

1. กลุ่มรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิด
2. กลุ่มรูปแบบการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม
3. กลุ่มรูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาพฤติกรรมและค่านิยม

สำนักงานการศึกษาเอกชน (2545 : 14-15) ได้วิเคราะห์ให้เห็นรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ในเอกสารแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นนักเรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

1. กลุ่มรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิด มี 20 รูปแบบ

รวม 28 วิธีสอนได้แก่

- 1.1 การใช้กระบวนการแก้ปัญหา
- 1.2 การเรียนรู้ “ฉลาดรู้”
- 1.3 การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพความคิด
- 1.4 การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้
- 1.5 การสอนโดยใช้ชุดการสอน
- 1.6 การสอนตามแนวพุทธวิธี
 - 1.6.1 วิธีสอนแบบอุปมา – อุปมัย
 - 1.6.2 การสอนแบบปุจฉา – วิสัชนา
 - 1.6.3 การสอนแบบธรรมดาศากัจฉา
 - 1.6.4 การสอนแบบอริยสัง 4
 - 1.6.5 การสอนแบบสืบสวนสอบสวนตามแนวพุทธศาสตร์
 - 1.6.6 วิธีสอนแบบไตรสิกขา
 - 1.6.7 วิธีสอนแบบเบญจขันธ์
 - 1.6.8 วิธีสอนโดยการสร้างศรัทธา และ โยนิโสมนโนสิการ
 - 1.6.9 วิธีสอนตามหลักพุทธศูต
- 1.7 การสอนตามแนววัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)
- 1.8 การสอนตามวิธีของเทนนี่สัน
- 1.9 การสอนตามแนวการเรียนรู้ของกาเย่

- 1.10 การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ
- 1.11 การสอนเขียนแบบกระบวนการ
- 1.12 การสอนแบบโครงการ
- 1.13 การสอนแบบโครงงาน
- 1.14 การสอนแบบบูรณาการ
- 1.15 การสอนแบบรอบรู้
- 1.16 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
- 1.17 การสอนแบบสืบสวนสอบสวน
- 1.18 การสอนแบบอุปนัย
- 1.19 การสอนแบบนิรนัย
- 1.20 การสอนรายบุคคลหรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. รูปแบบการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการสอนที่มี

วัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ทำงานรวมกันได้ มี 10 วิธี ได้แก่

- 2.1 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 2.2 การสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม
- 2.3 การสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- 2.4 การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้
- 2.5 การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์
- 2.6 การสอนแบบซินดิเคต
- 2.7 การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 2.8 การสอนแบบสแตด
- 2.9 กิจกรรมคิวชีหรือกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพ
- 2.10 การสอนแบบซิปปา

3. รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาพฤติกรรมและค่านิยม มี 7 วิธี ได้แก่

- 3.1 การใช้สถานการณ์จำลอง
- 3.2 การทำค่านิยมให้กระจ่าง
- 3.3 การปรับพฤติกรรม
- 3.4 การสร้างเสริมลักษณะนิสัย
- 3.5 การสอนที่เน้นการพัฒนาศักยภาพ

3.6 การสอนแบบนาฏการ

3.7 การแสดงบทบาทสมมุติ

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดในการจะกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นมีหลายรูปแบบ โรงเรียนและครูผู้สอนควรเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง

7. บทบาทและหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 50) ได้เสนอแนะบทบาทของครู ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า การที่ต้องปรับเปลี่ยนการสอนจากครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการให้ความสำคัญต่อนักเรียนหรือการยัดนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของตนเองนั้น จะทำให้ครูที่มุ่งการสอนในรูปแบบใหม่สามารถสอนอย่างมีความสุข แต่อาจสร้างความอึดอัดสับสนให้กับผู้ไม่เคยปฏิบัติ การปรับเปลี่ยนทัศนคติจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูจะทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงให้คำแนะนำใกล้ชิด ร่วมวางแผนโดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ แนะนำให้นักเรียนเข้าใจจุดอ่อนและจุดแข็งของตน ให้เรียนรู้ด้วยวิธีที่นักเรียนถนัด คอยติดตามผลการทำกิจกรรม ให้ความเห็นป้อนกลับ (Feedback) ให้นักเรียนมั่นใจในผลลัพธ์ที่ถูกต้อง ให้ปรับปรุงในสิ่งที่ยังด้อย เสริมความรู้ให้ครบตามมาตรฐาน ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนพบปัญหาอุปสรรค และกระตุ้นให้กำลังใจในความพยายาม ให้กล้าคิดกล้าลงแสวงหาความรู้ที่สนใจ นอกจากนี้ครูจะต้องรู้จักจุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียนรายบุคคลจากการประเมินก่อนสอน ครูออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ให้เหมาะกับจุดแข็งและจุดอ่อน ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นสำหรับนักเรียนเรียนช้าผ่านเครื่องมือช่วยการเรียนรู้

8. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 51) ได้เสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยสนับสนุนและมีส่วนร่วมกับนักเรียนและครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่มีแผนงานในการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ที่ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา

3. นำผลการประเมินนักเรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา
4. บริหารจัดการเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีม ผนึกกำลังระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตร
5. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นห้องเรียน
6. จัดให้มีระบบนิเทศภายในช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

หัวใจสำคัญของความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญอยู่ที่นักเรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ครบถ้วนตามมาตรฐาน โดยใช้พื้นฐานความรัก ความเมตตาที่ครูมีต่อนักเรียนทุกคน บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ต้องเป็นไปตามชีวิตจริงของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 50)

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ยังได้เสนอแนะไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานการเรียนการสอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 5 – 6)

1. จัดให้มีแผนการสอน ให้ครบทุกชั้น และทุกกลุ่มประสบการณ์ มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเอง ผู้บริหารเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูจัดทำและติดตามการนำไปใช้จริง
2. จัดห้องเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน รวมถึงการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอตามความจำเป็น
3. จัดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และห้องพิเศษเพื่อสนับสนุนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์หรือวิชาต่าง ๆ ตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน
4. ตรวจสอบการจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับเวลา และสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในหลักสูตรทุกกลุ่มประสบการณ์ / วิชา ทุกชั้นเรียน และให้มีตารางสอนรวมของโรงเรียน
5. จัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร และแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่สนับสนุนการสอน เช่น แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับครูผู้สอนให้เพียงพอ และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการสำรวจความขาดแคลนและความต้องการ

6. จัดครูประจำชั้นและประจำวิชาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัด หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ให้จัดตามความสมัครใจ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับตัวนักเรียนเป็นสำคัญ

7. ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการตรวจแผนการจัดประสบการณ์ แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอ

8. เยี่ยมชั้นเรียนหรือสังเกตการสอน โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงาน

9. จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาดหรือครูที่ไม่มาปฏิบัติงาน โดยบันทึกมอบหมายงาน และทำบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร

10. ติดตามช่วยเหลือแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้แก่ครู ให้ความรู้และกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

11. เป็นผู้นำให้ครูปรับปรุงการสอนให้รู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และเลือกกิจกรรมการสอนโดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของนักเรียน โรงเรียนชุมชน และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ดี ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดครูเข้าสอนโดยพิจารณาความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้ครูเตรียมการสอนทุกครั้ง จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน มีการควบคุมกำกับติดตามให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร จัดกิจกรรมโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ และให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้กระบวนการกลุ่มร่วมคิดร่วมทำ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 1-33) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล หลักสูตรแกนกลางของประเทศเป็นกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปใช้จัดการศึกษาทั้งระบบ นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการจัดการศึกษาทุกกลุ่ม เช่น การศึกษาพิเศษ การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นต้น โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและพลโลก ดังนั้น การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงได้เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสถานศึกษาไว้ค่อนข้างละเอียด เพื่อให้สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ ในขณะเดียวกันได้จัดทำเอกสารสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ที่บรรจุสาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และส่วนประกอบอื่น ๆ ตลอดจนได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอีกหลายรายการ เพื่อช่วยให้สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. หลักการของหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 4)

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค

และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2. จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ

จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ชีดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

3. โครงสร้างของหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักสูตร จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ดังนี้

- ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
- ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
- ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
- ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

2. สารระการการเรียนรู้

กำหนดสารระการการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มสาระ ดังนี้

- 2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 2.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 2.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 2.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สารระการการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสารระการการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสารระการการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสารระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสารระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนององความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นสถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถของตนเองตาม ศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง อย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นต้น

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เฉพาะ มาตรฐาน การเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐาน การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจน มาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

5. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมแสดงไว้ในตารางดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)	ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)	ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)	ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6)
	← การศึกษาภาคบังคับ →			
	← การศึกษาระดับพื้นฐาน →			
กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม				
ภาษาไทย	●	●	●	●
คณิตศาสตร์	●	●	●	●
วิทยาศาสตร์	●	●	●	●
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	●	●	●	●
สุขศึกษาและพลศึกษา	■	■	■	■
ศิลปะ	■	■	■	■
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	■	■	■	■
ภาษาต่างประเทศ	■	■	■	■
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	▲	▲	▲	▲
เวลาเรียน	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 1,000-1,200 ชม.	ไม่น้อยกว่า ปีละ 1,200 ชม.

หมายเหตุ

● สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหา

■ สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน

▲ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้นอกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาตน

ตามศักยภาพ

ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจจัดเวลาเรียนและกลุ่มสาระต่าง ๆ ได้ตามสภาพกลุ่มเป้าหมาย สำหรับการศึกษานอกระบบ สามารถจัดเวลาเรียนและช่วงชั้นได้ตามระดับการศึกษา

3. การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในพัฒนา ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตาม วิชาศึกษา ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้าง ๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดง คุณภาพผู้เรียน เมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม สถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาต้อง จัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด สถานศึกษาสามารถจัดทำ สาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้รายวิชาใหม่ ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 8 กลุ่มสาระ ในช่วงชั้นที่ 2 ถึงช่วงชั้นที่ 4 และจัดทำมาตรฐาน การเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้หรือรายวิชานั้นด้วย สำหรับช่วงชั้นที่ 1 ยังไม่ควรให้เลือกเรียน รายวิชาที่เข้มข้นควรเรียนเฉพาะวิชาพื้นฐานก่อน

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับ ธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดเป็นหลักสูตรรายปี และชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6 จัดเป็นหน่วยกิจ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และปีที่ 4-6 การศึกษาระดับนี้ เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพ

ส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิจเพื่อให้ความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

4. การจัดเวลาเรียน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดเวลาเรียน ในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่น ๆ ได้รวดเร็วขึ้น ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียน และทักษะคณิตศาสตร์ ดังนั้นการฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือก็ใช้สอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง การจัดเวลาเรียนในกลุ่มภาษาไทย และคณิตศาสตร์ อาจใช้เวลาลดลง เหลือประมาณร้อยละ 40 ของเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลากับกลุ่มวิทยาศาสตร์มากขึ้น สำหรับการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ แม้เวลาเรียนจะลดลง ยังคงต้องฝึกฝน ทบทวนอยู่เป็นประจำ เพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาจะมีเวลาอย่างเพียงพอให้เด็กมีโอกาสนเล่น ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยต้องจัดเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประมาณร้อยละ 20

ส่วนเวลาที่เหลือ สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประมาณวันละ 4-5 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียน สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญ ควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อและจัดรายวิชาอาชีพหรือ โครงการอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยให้คิคนำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิต และมีเวลาเรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงนี้เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดทำ “รายวิชาเพิ่มเติมใหม่” บางรายวิชาที่น่าสนใจ หรือที่มีความยากในระดับสูงขึ้น เช่น แคลคูลัสในคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ชั้นสูง สำหรับผู้เรียนกลุ่มสาระนี้ได้ดีเป็นพิเศษ นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถปรับรูปแบบการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ในบางกลุ่มสาระ เช่น ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งยังจำเป็นต้องเรียนอยู่อาจจัดเป็นรายวิชาสั้น ๆ หรือรายวิชาเดี่ยว หรือรวมกันในลักษณะบูรณาการ เมื่อสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ระบุไว้แล้วก็อาจพัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูงขึ้นไปได้เช่นเดียวกัน

การจัดเวลาเรียนดังกล่าวข้างต้นเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในระบบ สถานศึกษาส่วนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นให้พิจารณายืดหยุ่นเวลาเรียนตามสถานการณ์และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้

5. การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

การจัดการศึกษาบางประเภทมีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาทางด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ การศึกษาสำหรับผู้บกพร่องในด้านต่าง ๆ ผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษานอกระบบและการศึกษาทางเลือกที่จัดโดยครอบครัวและองค์กรต่าง ๆ การจัดการศึกษาเหล่านี้สามารถปรับใช้มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จัดเป็นสาระการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ เพราะการมีสุขภาพที่ดีเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประการแรกของคนไทยที่รัฐบาลได้กำหนดไว้เป็นนโยบายและมาตรการในการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถยืนหยัดอย่างไทยในสังคมโลกทั้งปัจจุบันและอนาคต การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จึงมุ่งเน้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกันโรค การส่งเสริม การพัฒนาสุขภาพ และการบริหารจัดการชีวิตเพื่อดำรงสุขภาพที่ดีอันเป็นรากฐานสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตที่สมดุล ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ อันเป็นองค์ประกอบของการมีสภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์ (กรมวิชาการ. 2546 : 1)

วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

คนไทยมีสภาวะทางกายและจิตใจเข้มแข็ง มีพลังและสติปัญญาที่จะควบคุมตนเอง และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปรับปรุงและพัฒนาสุขภาพ ดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างเป็นปกติสุข โดยมีสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาองค์ความรู้ทางสุขภาพที่เหมาะสมกับพื้นที่ และถ่ายทอดไปยังชุมชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรง การสร้างเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา และกิจกรรมเหล่านั้นได้รับการคัดสรรมาเป็นอย่างดีแล้ว

สุขศึกษาและพลศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพจนมีวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี โดยให้มีทั้งความรู้ ความเข้าใจ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมตามแนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลรวม

สุดท้ายคือ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาที่เป็นองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Holistic)
(กรมวิชาการ. 2545 : 7)

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาแล้วผู้เรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติที่ดีในเรื่องธรรมชาติการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ การป้องกันโรค และความปลอดภัยในชีวิต มีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพและสมรรถภาพจนเป็นกิจนิสัย เมื่อจบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545 : 8-10)

จบช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3)

1. มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการ
 2. มีสุขนิสัยที่ดีในเรื่องการกิน การพักผ่อนนอนหลับ การรักษาความสะอาด อวัยวะทุกส่วนของร่างกาย การเล่น และการออกกำลังกาย
 3. ป้องกันตนเองจากพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การใช้สารเสพติด การล่วงละเมิดทางเพศ และรู้จักการปฏิเสธในเรื่องที่ไม่เหมาะสม
 4. ควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ตามพัฒนาการในช่วงอายุ มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย เพื่อสุขภาพ และเกม ได้อย่างสนุกสนานและปลอดภัยเป็นประจำ
 5. มีทักษะในการเลือกบริโภคอาหาร ของเล่น ของใช้ ที่มีผลดีต่อสุขภาพ หลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุได้
 6. ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีปัญหาทางอารมณ์และมีปัญหาสุขภาพ
 7. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ คำแนะนำ และขั้นตอนต่าง ๆ และให้ความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจจนงานประสบความสำเร็จ
 8. ปฏิบัติตนตามสิทธิของตนและเคารพสิทธิของผู้อื่นในการเล่นเป็นกลุ่ม
- จบช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)
1. เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงการทำงานของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย และรู้จักดูแลอวัยวะที่สำคัญของระบบนั้น ๆ

2. เข้าใจธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และ
สังคม แรงขับเคลื่อนของชายหญิงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและวัยรุ่น สามารถปรับตัวและ
จัดการได้อย่างเหมาะสม
 3. เข้าใจและเห็นคุณค่าของการมีชีวิตและครอบครัวที่อบอุ่น และเป็นสุข
 4. ภูมิใจและเห็นคุณค่าในเพศของตน ปฏิบัติสุขอนามัยทางเพศได้ถูกต้อง
เหมาะสม
 5. หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง สารเสพติด
และการล่วงละเมิดทางเพศ
 6. มีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหว
แบบผสมผสาน
 7. รู้หลักการเคลื่อนไหวและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เกม
การละเล่นพื้นเมือง กีฬาไทย กีฬาสากล ได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน มีน้ำใจนักกีฬา โดย
ปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิและหน้าที่ของตนเอง จนงานสำเร็จลุล่วง
 8. ปฏิบัติกิจกรรมทางกายและกิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อ
สุขภาพได้ตามความเหมาะสมและความต้องการเป็นประจำ
 9. จัดการกับอารมณ์ ความเครียด และปัญหาสุขภาพได้อย่างเหมาะสม
 10. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ
- จบช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)
1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโต
และพัฒนาการที่มีต่อสุขภาพและชีวิตในช่วงวัยต่าง ๆ
 2. เข้าใจ ยอมรับ และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
จิตใจ อารมณ์ความรู้สึทางเพศ ความเสมอภาคทางเพศ สร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น
และตัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตด้วยวิธีการที่เหมาะสม
 3. เลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสม ได้สัดส่วน ส่งผลดีต่อการ
เจริญเติบโตและพัฒนาการในวัยรุ่น
 4. มีทักษะในการประเมินอิทธิพลของเพศ เพื่อน ชุมชน และวัฒนธรรมที่มี
ต่อเจตคติค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิต และสามารถจัดการได้อย่างเหมาะสม
 5. ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ โรคติดต่อ
ทางเพศสัมพันธ์ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง รู้จักสร้างเสริมความปลอดภัย

ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน

6. เข้าร่วมกิจกรรมทางกาย กิจกรรมกีฬา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกลไกได้อย่างปลอดภัย สนุกสนาน และปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอตามความสนใจและความสนใจ

7. แสดงความตระหนักในความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกันโรค การดำรงสุขภาพ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การออกกำลังกายและการเล่นกีฬากับการมีวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี

8. สำนึกในคุณค่า ศักยภาพ และความเป็นตัวเอง

9. ปฏิบัติตามกฎ กติกา หน้าที่ความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของตนและผู้อื่นให้ความร่วมมือในการแข่งขันกีฬาและการทำงานเป็นทีมด้วยความมุ่งมั่นและมีน้ำใจ นักกีฬาจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ด้วยความชื่นชมและสนุกสนาน

จบช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

1. สามารถดูแลสุขภาพ สร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยง การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการวางแผนอย่างเป็นระบบ

2. แสดงออกถึงความรัก ความเอื้ออาทร ความเข้าใจในอิทธิพลของ ครอบครัว เพื่อน สังคม และวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ การดำเนินชีวิต และวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี

3. ออกกำลังกาย เล่นกีฬา เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกลไกได้ถูกต้องตามหลักการเป็นประจำ สม่ำเสมอด้วยความชื่นชมและสนุกสนาน

4. แสดงความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิหลักความปลอดภัยในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และเล่นกีฬาจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้

5. วิเคราะห์และประเมินสุขภาพส่วนบุคคลเพื่อกำหนดกลวิธีลดความเสี่ยง สร้างเสริมสุขภาพ ดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ได้ถูกต้องและเหมาะสม

6. ใช้กระบวนการทางประชาสังคม สร้างเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งปลอดภัย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระสำคัญหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กรมวิชาการ (2545 : 13) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมเข้าด้วยกันในลักษณะพันธกิจเป็นเกลียวเชือก มีทั้งหมด 5 สาระ ดังนี้

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 : เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัวและเพศศึกษา

และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 : เข้าใจ มีทักษะการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม

และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาปฏิบัติ

เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 : เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพการดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนด้านปัญญา พัฒนา

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา โดยการให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองเข้าใจธรรมชาติและชีวิต รู้จักและเข้าใจตนเอง เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักการออกกำลังกายและเล่นกีฬา รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสม ทั้งในด้านการป้องกัน การส่งเสริม และการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีอย่างถาวรทั้งตนเอง ครอบครัว และชุมชน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

กรมวิชาการ (2545 : 27-33) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของร่างกายและจิตใจ 2. เข้าใจวัฏจักรของชีวิตมนุษย์	1. เข้าใจการทำงานของระบบอวัยวะที่มีผลต่อสุขภาพ สมรรถภาพ การเจริญเติบโตและการพัฒนาการ 2. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณในวัยแรกรุ่นและวัยรุ่น	1. เข้าใจปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการในช่วงวัยต่างๆ 2. วิเคราะห์การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของตนเองและแสวงหาแนวทางในการพัฒนาตนให้เติบโตสมวัย	1. เข้าใจกระบวนการสร้างเสริมและดำรงประสิทธิภาพการทำงานของระบบอวัยวะต่าง ๆ 2. รู้วิธีวางแผนการดูแลสุขภาพตามสถานะการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของตนเองและครอบครัว

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 : เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัวและเพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. รักตนเอง เข้าใจในอิทธิพลครอบครัวที่มีต่อสุขภาพและชีวิต	1. เข้าใจและเห็นคุณค่าของการมีชีวิตและการมีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย	1. ยอมรับและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์และพัฒนาการทางเพศ	1. เข้าใจอิทธิพลของครอบครัว เพื่อน สังคม และวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศและการดำเนินชีวิต
2. เข้าใจลักษณะและความแตกต่างของเพศหญิง และเพศชายและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนตามวัฒนธรรมไทย	2. ภูมิใจและเห็นคุณค่าในความเป็นเพศหญิง เพศชายและปฏิบัติบทบาทตามเพศได้อย่างเหมาะสม	2. เข้าใจในคุณค่าของความเป็นเพื่อน ความเสมอภาคทางเพศ สามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น	2. มีทักษะในการสร้างเสริมสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
3. ดูแลรักษาความสะอาดร่างกายได้อย่างถูกต้อง	3. เข้าใจสุขอนามัยทางเพศและปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม	3. เข้าใจอนามัยการเจริญพันธุ์และวิธีปฏิบัติตนเพื่อให้มีสุขภาพดี	3. มีค่านิยมที่ดีในเรื่องเพศและเข้าใจในธรรมชาติของการเกิด อารมณ์ทางเพศ
4. รู้พฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศและหลีกเลี่ยงได้	4. เข้าใจพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์	4. มีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกละเมิดทางเพศตัดสินใจและแก้ไขปัญหาชีวิตด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม	4. เข้าใจวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศและสามารถจัดการได้ถูกต้องเหมาะสม
	5. เข้าใจพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์กับการตั้งครรภ์	5. รู้และเข้าใจถึงความเสี่ยงต่อการติดโรคทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจกับปัญหาที่ตามมา	5. หลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากความเสี่ยงต่อการติดโรคทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และ

กีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย

การออกกำลังกายและกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และ การใช้อุปกรณ์ประกอบ	1. แสดงการควบคุมตนเอง เมื่อปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวในลักษณะผสมผสานได้ตามลำดับ ทั้งแบบอยู่กับที่ แบบเคลื่อนที่ และแบบบังคับสิ่งของ	1. แสดงการควบคุมตนเอง เมื่อปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวในลักษณะผสมผสานได้ตามลำดับ ทั้งแบบอยู่กับที่ แบบเคลื่อนที่ และแบบบังคับสิ่งของในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา	1. แสดงความสามารถทางกายในการเล่นกีฬาประเภทบุคคล กีฬาประเภททีม การเคลื่อนไหวที่สร้างสรรค์ การเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ และการทำงานต่างๆ
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกายและเล่นเกมได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน	2. จำแนกหลักการเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรงความสมดุล	2. เปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบการเคลื่อนไหวต่างๆในการเล่นกีฬาและการทำงาน	2. วิเคราะห์ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวแบบต่างๆ และนำไปใช้ในการเล่นกีฬา
3. รู้ประโยชน์ของการออกกำลังกาย การออกกำลังกายที่มีต่อสุขภาพ	3. รู้จักใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มทักษะกลไก และความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมทางกาย การเล่นเกมและกีฬา	3. แสดงการเคลื่อนไหวที่ใช้ทักษะกลไกเป็นพื้นฐาน และนำไปสู่การเคลื่อนไหวที่มีรูปแบบเฉพาะในกิจกรรมทางกาย เกม กีฬาไทยและกีฬาสากล	3. ประยุกต์ความคิดรวบยอดจากหลักการทางวิทยาศาสตร์ การเคลื่อนไหวในการเล่นกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน พ 3.2 : ระวังการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬามีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชม ในสุนทรียภาพของนักกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
<p>1. ออกกำลังกายและ เข้าร่วมกิจกรรมทาง ภายและการเล่นเกมอยู่ เสมอ</p> <p>2. ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา คำแนะนำ ในการเล่นเป็นกลุ่ม และในความร่วมมือ กับผู้อื่น</p> <p>3. ปฏิบัติตามสิทธิของ ตนเองและเคารพใน สิทธิของผู้อื่น ในการ เล่นเป็นกลุ่ม</p> <p>4. ปฏิบัติหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายจาก กลุ่มด้วยความเต็มใจ และให้ความร่วมมือ งานจนประสบความสำเร็จ</p>	<p>1. ออกกำลังกายเล่น เกมและกีฬาที่ตนชื่นชอบเป็นประจำ</p> <p>2. มีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางกายการ เล่นเกม และกีฬาทั้ง ในโรงเรียนและใน ชุมชน</p> <p>3. ปฏิบัติกิจกรรมทาง ภาย ด้วยความ ตระหนักในคุณค่าที่มี ต่อสุขภาพและ สมรรถภาพด้วยความ รับผิดชอบจนประสบ ความสำเร็จ</p> <p>4. จำแนก กฎ กติกา และขั้นตอนการปฏิบัติ ในการเข้าร่วมกิจกรรม การออกกำลังกายการ เล่นเกมและกีฬาและ สามารถนำไปใช้เพื่อ ความปลอดภัย</p>	<p>1. ออกกำลังกายและ เลือกร่วมเล่นกีฬา ตามความถนัดและ ความสนใจ</p> <p>2. ยอมรับและเห็น คุณค่าของการออก กายและการเล่น กีฬาเป็นประจำ สม่ำเสมอกับการมีวิถี ชีวิตที่มีสุขภาพดี</p> <p>3. จำแนกและปฏิบัติ ตามกฎ กติกา เพื่อ ความปลอดภัยและ ความสันติในการเล่น และการแข่งขันกีฬาที่ ชื่นชอบ</p> <p>4. ใช้กลวิธีการรู้การ ป้องกัน และการให้ ความร่วมมือในการเล่น การแข่งขันกีฬา และ การทำงานเป็นทีม</p>	<p>1. ออกกำลังกายและ เล่นกีฬาเป็นประจำ สม่ำเสมอ</p> <p>2. ยอมรับและเห็น คุณค่าของการออก กายและการเล่นกีฬาเป็น ประจำสม่ำเสมอกับการ สร้างเสริมวิถีชีวิตที่มี สุขภาพดี</p> <p>3. ประยุกต์หลักการรู้ การป้องกัน และการให้ ความร่วมมือในการเล่น และการแข่งขันกีฬาที่ เลือกร่วมเล่นกีฬาที่ ชื่นชอบ</p> <p>4. แสดงความรู้เกี่ยวกับ สิทธิ กฎ กติกา ความ ปลอดภัยและกลวิธีต่างๆ ในระหว่างการเล่น และ การแข่งขันกีฬากับผู้อื่น และยึดมั่นในการนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน</p>

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
	<p>5. จำแนกกลวิธีการรุก การป้องกัน และการให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการเล่นกีฬาและกีฬาที่เลือกได้อย่างมีน้ำใจ นักกีฬา</p> <p>6. แสดงพัฒนาการของพฤติกรรมและการพิน ความแตกต่างระหว่างบุคคล และสิทธิของผู้อื่นในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา</p> <p>7. แสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและการเล่นเกม และการเล่นกีฬาประเภททีม</p> <p>8. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัยในการเข้าร่วมกิจกรรม สุขภาพ การออกกำลังกาย การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การเล่นเกม และการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน</p>	<p>5. มุ่งมั่นในการเล่นและการแข่งขันกีฬาด้วยความมีน้ำใจนักกีฬาและเห็นประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม</p> <p>6. ปฏิบัติตามขั้นตอนและตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่ตามที่กลุ่มมอบหมายในการเล่นกีฬาเป็นทีมจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>7. แสดงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบอย่างสร้างสรรค์ในสถานการณ์กีฬาต่างๆอย่างสนุกสนาน</p> <p>8. ชื่นชมและส่งเสริมการกระทำที่แสดงถึงความมีน้ำใจนักกีฬาและยึดเป็นแนวปฏิบัติในการทำงานและการดำเนินชีวิต</p>	<p>5. แสดงความรับผิดชอบของตนเองในระหว่างการแข่งขันกิจกรรมทางการและการเล่นกีฬาเป็นทีม</p> <p>6. แสดงทักษะการให้ความร่วมมือในระหว่างการแข่งขันกิจกรรมทางกายและเล่นกีฬาเป็นทีมตามโครงสร้างที่กำหนดไว้</p> <p>7. แสดงความมีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขันและชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา ทั้งในการเล่น การดู และการแข่งขัน</p>

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 : เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพการป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมสุขภาพสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี	1. วิเคราะห์ผลของการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี	1. วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมสุขภาพการป้องกันโรค และการดำรงสุขภาพร่วมทั้งร่วมดูแลสุขภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม	1. วิเคราะห์บทบาทและความรับผิดชอบของบุคคลที่มีต่อการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค
2. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพดีและปฏิบัติงานเป็นกิจนิสัย	2. วิเคราะห์ผลกระทบทางพฤติกรรมที่มีต่อการดำรงสุขภาพและการป้องกันโรค	2. วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากภาวะโภชนาการที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ	2. ประเมินสุขภาพส่วนบุคคลเพื่อกำหนดกลวิธีลดความเสี่ยงและสร้างเสริมสุขภาพของตน ชุมชน และสังคม
3. เข้าใจและสามารถอธิบายอาการเจ็บป่วย การบาดเจ็บ และวิธีป้องกัน	3. สามารถเลือกบริโภคอาหารผลิตภัณฑ์สุขภาพ ข้อมูลข่าวสาร และบริการสุขภาพ	3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของภาวะสมดุลระหว่างสุขภาพกายและสุขภาพจิต	3. ประเมินวิธีการและกระบวนการจัดการกับอารมณ์ความเครียดและนำไปใช้วางแผนปรับปรุงตนเอง
4. รู้ เข้าใจ และมีทักษะในการเลือกบริโภคอาหารผลิตภัณฑ์สุขภาพ และปฏิเสธสิ่งที่เป็นของเสียต่อสุขภาพ	4. สามารถจัดการกับอารมณ์ และความเครียดเมื่อประสบปัญหา	4. มีทักษะการจัดการกับอารมณ์ ความเครียดและการฝึกจิต	4. ออกกำลังกายพักผ่อนและร่วมกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมจนเป็นกิจนิสัย

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
5. ปฏิบัติตามคำแนะนำเมื่อมีปัญหาทางอารมณ์ ความเครียด และปัญหาสุขภาพ	5. ออกกำลังกายพักผ่อน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเลือกใช้บริการสุขภาพที่เหมาะสม	5. วางแผนและจัดเวลาในการออกกำลังกาย การพักผ่อน การสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการได้อย่างเหมาะสม	5. เข้าใจงานสาธารณสุขของชุมชนและของประเทศและสามารถให้ความร่วมมือได้เป็นอย่างดี
6. เอาใจใส่ในการดูแลสุขภาพตนเอง ออกกำลังกาย พักผ่อน และร่วมกิจกรรมนันทนาการ	6. ทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพด้วยวิธีง่ายๆ	6. เห็นความสำคัญของการมีสมรรถภาพที่ดีจากการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา	6. ประเมิน สร้างเสริมและดำรงสมรรถภาพทางกายและทางจิตตามหลักการวิธีการและความต้องการ
7. มีสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสร้างเสริมได้ตามคำแนะนำ	7. สร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพที่เหมาะสมกับความแตกต่างและความต้องการของแต่ละคน	7. ทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและหรือสมรรถภาพทางกลไก การพัฒนาได้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยวิธีที่ถูกต้อง	7. พัฒนาสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและหรือสมรรถภาพทางกลไก ตามความต้องการจนสำเร็จตามเป้าหมาย

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

อุบัติเหตุการใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
<p>1. เข้าใจพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความเสี่ยงต่อสุขภาพ การเกิดอุบัติเหตุ การใช้ยาผิด การใช้สารเสพติดการเกิด ความรุนแรงการเกิดอัคคีภัย และสามารถหลีกเลี่ยง</p> <p>2. ป้องกันช่วยเหลือและดูแลตัวเองจากอุบัติเหตุ มลพิษ และสารเคมี สามารถปฐมพยาบาล ด้วยวิธีง่ายๆ</p>	<p>1. วิเคราะห์เปรียบเทียบ พฤติกรรมที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยและสามารถเลือกปฏิบัติเพื่อความ ปลอดภัยในชีวิต</p> <p>2. เข้าใจผลกระทบของ การสูบบุหรี่ สุรา สารเสพติดภัยอันตรายและความรุนแรงที่มีต่อร่างกาย และจิตใจ อารมณ์ และสังคม และสามารถหลีกเลี่ยง</p> <p>3. สามารถปฐมพยาบาล และดูแลรักษาเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุ</p>	<p>1. วิเคราะห์ปัจจัยและ พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ความปลอดภัย และปฏิบัติตนได้ ถูกต้องตามหลักของ ความปลอดภัย</p> <p>2. เข้าใจและเห็นคุณค่า ของกระบวนการ สร้างเสริมความปลอดภัยให้ตนเอง</p> <p>3. ใช้กลวิธีต่างๆในการ ป้องกันและหลีกเลี่ยง ปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพอบ กรัว และชุมชน</p> <p>4.สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาเมื่อเผชิญภัยอันตรายและ สถานการณ์ที่กำกวม</p>	<p>1. ประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพและแสวงหาแนวทาง ป้องกันอันตรายเพื่อ ความปลอดภัยในชีวิต</p> <p>2. ใช้กระบวนการทางประชาสังคม สร้างเสริมความปลอดภัยให้ชุมชนเข้มแข็ง</p> <p>3. ใช้นากลวิธี การ ป้องกันการบาดเจ็บ จากอุบัติเหตุ การใช้ยาสารเสพติดและความรุนแรงเพื่อ สุขภาพของตนเอง และครอบครัว</p> <p>4. แสดงทักษะช่วย พี่นคีนชีพได้อย่าง ถูกต้อง</p>

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2552

แนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2545 : 144-145) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาใน
สถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนี้

1. การจัดการเวลาเรียน ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนต้องวางแผนจัดการเรียนรู้
ร่วมกัน จัดเวลาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และจัดกิจกรรมเสริมตามความสนใจและ
ความต้องการของผู้เรียนในแต่ละวัน
2. จัดบุคลากร ต้องมีบุคลากรเพียงพอและเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และได้รับ
การฝึกฝนทางพลศึกษาโดยตรง สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่าง
ต่อเนื่องเพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้
3. จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย พร้อม เพียงพอ
เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการออกกำลังกายและเล่นกีฬา
4. แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรจัดวัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ที่สะดวก เพียงพอ
ทันสมัยสำหรับการศึกษาค้นคว้า เรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเอง ตลอดจนมีการดูแลรักษาให้อยู่
ในสภาพพร้อมใช้ และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
5. กิจกรรมการเรียนรู้ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ประสบการณ์ วุฒิภาวะ
มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสนุกสนาน ปลอดภัย
โดยเฉพาะกิจกรรมการทำโครงการควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทุกคนได้จัดทำโครงการของ
ตนเองเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
6. กระบวนการเรียนรู้ของพลศึกษา ต้องเน้นให้ผู้เรียนได้นำหลักการแข่งขันและ
ความร่วมมือมาใช้ในการดำเนินชีวิต และเข้าใจในกระบวนการแข่งขันที่ถูกต้อง ร่วมกิจกรรม
การแข่งขันด้วยความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาตามวิถีประชาธิปไตย
7. การวัดและประเมินผล ควรอำนวยความสะดวก จัดวัสดุอุปกรณ์ สื่อทางพลศึกษา
ที่ผู้เรียนสามารถวัดและประเมินได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
เป็นระบบตลอดจนควรมีวิธีการประเมิน ดังนี้

- 7.1 ทดสอบด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพ
- 7.2 ความสามารถในการเรียนรู้ทางด้านการเคลื่อนไหว
- 7.3 การทดสอบสมรรถภาพทางระบบไหลเวียนเลือด
- 7.4 การทดสอบสมรรถภาพทางด้านการเคลื่อนไหว
- 7.5 การทดสอบสมรรถภาพทางด้านทักษะ
- 7.6 การทดสอบความรู้ด้านพลศึกษา
- 7.7 การทดสอบทางด้านเจตคติ
- 7.8 การทดสอบทางด้านสุขลักษณะและทางด้านพฤติกรรม
- 7.9 การทดสอบทางด้านการปรับตัวในสังคมและด้านอารมณ์
8. ควรมีการจัดแข่งขันกีฬภายในสถานศึกษา
9. ควรส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างสถานศึกษา
10. ควรส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาสำหรับเด็กพิเศษ

การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้จึงควรให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ ประสบการณ์ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ปิยวรรณ เจริญสุภา (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดและการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัญหาการจัดและการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนขาดครูที่มีวุฒิทางพลศึกษา ครูผู้สอนเป็นครูประจำชั้นที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา โรงเรียนขาดอุปกรณ์การสอนเกือบทุกชนิด หรือมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ผู้บริหารไม่เข้าใจและไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร ครูพลศึกษาขาดเอกสารและตำราประกอบการสอน และครูพลศึกษาต้องการฝึกอบรมและการนิเทศทางพลศึกษาเป็นประจำทุกปี ตลอดจนส่วนใหญ่ครูพลศึกษาถูกเรียนตัวไปช่วยงานด้านอื่น ๆ ของจังหวัดหรือสำนักงานเทศบาล โดยปัญหาที่พบแตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารีย์ ศรีสังวาลย์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่องานสุขศึกษา ในเขตการศึกษา 12 พบว่า โดยภาพรวมครูพลศึกษามีบทบาทต่องานสุขศึกษาในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทในระดับมากที่สุดคือ ด้านการเรียนการสอน บทบาทในระดับมากที่สุดคือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ส่วนด้านบริการสุขภาพอนามัยในโรงเรียน มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูพลศึกษาตามเพศ อายุ และคุณวุฒิทางการศึกษา ไม่มีบทบาทที่แตกต่างกันเกิดขึ้น แต่ผลการเปรียบเทียบครูพลศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่มีบทบาทมากกว่าครูพลศึกษาในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก และครูพลศึกษาในโรงเรียนขนาดกลางมีบทบาทมากกว่าครูพลศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธวัช เต็มญวน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนพลศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์” เพื่อทราบปัญหาการสอนพลศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 56 คน อาจารย์ผู้สอนจำนวน 34 คน และนักเรียนนาฏศิลป์ ปีการศึกษา 2540 จำนวน 232 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์

1.1 ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านครูผู้สอน การสอนและหลักสูตร ที่เห็นว่าอยู่ในระดับมาก คือ ความเหมาะสมของครูพลศึกษากับจำนวนนักเรียน การมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา บุคลิกภาพของครูพลศึกษาไม่เหมาะสม

1.2 ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์ ที่เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือขาดเครื่องมือทดสอบสมรรถภาพทางกาย ไม่มีสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายและอาบน้ำของครูและนักเรียน

1.3 ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านผู้บริหาร และการบริการพลศึกษาในวิทยาลัย ที่เห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ งบประมาณสำหรับค่าวัสดุ อุปกรณ์กีฬาชนิดต่าง ๆ ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยมีตำแหน่งครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนไม่เพียงพอ ครูพลศึกษาไม่เหมาะสมในการสอน เช่น (ใช้คำว่า มึง กู หรือคำเหยียดอื่น ๆ)

2. อาจารย์ผู้สอนพลศึกษา

2.1 อาจารย์ผู้สอนพลศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาด้านครูผู้สอน พลศึกษาการสอนและหลักสูตร ที่เห็นว่าอยู่ในระดับมากคือช่วงเวลาที่จัดให้เรียนพลศึกษา เหมาะสม ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ขาดความร่วมมือกับครูสาขาวิชาอื่น ในการจัด กิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียน การสอนวิชาพลศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด ความเข้าใจของครูพลศึกษาในวิธีการสอน และขั้นตอนของการดำเนินการสอนของครูพลศึกษา การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการสอนอย่างเหมาะสม การจัดชั่วโมงการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ตามตารางสอน หนังสือประกอบการสอนและคู่มือการสอนที่อยู่ในวิทยาลัย ความเหมาะสม ของครูพลศึกษากับจำนวนนักเรียน การนำหลักสูตรนาฏศิลป์ของปีปัจจุบันมาใช้ในการเรียน วิชาพลศึกษา มีความต้องการที่จะเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมความรู้

2.2 อาจารย์ผู้สอนพลศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และ อุปกรณ์ที่เห็นว่ามีปัญหามากที่สุด คืออุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ สนามมีไม่ เพียงพอในการเรียนการสอน ไม่มีห้องนันทนาการของวิทยาลัย ขาดเครื่องมือทดสอบ สมรรถภาพทางร่างกาย ไม่มีสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายและอาบน้ำของครูและนักเรียน

2.3 อาจารย์ผู้สอนพลศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านผู้บริหาร และการบริหารพลศึกษาในวิทยาลัยที่เห็นว่ามีปัญหามากที่สุด คือบริเวณสถานที่ภายใน วิทยาลัยคับแคบไม่สามารถที่จะขยายได้อีก งบประมาณสำหรับค่าวัสดุอุปกรณ์กีฬาชนิดต่าง ๆ ไม่เพียงพอ

2.4 อาจารย์ผู้สอนพลศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการวัดและ การประเมินผลพลศึกษา ที่เห็นว่ามีปัญหาที่สุด คือ การใช้เครื่องมือวัดได้อย่างถูกต้อง การนำ ความรู้ทางสถิติมาใช้ในการวัดและประเมินผลนักเรียน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนตามกระบวนการหรือทักษะกระบวนการ โดยส่วนรวม การประเมินศักยภาพทางกาย ของนักเรียนก่อนการสอน

3. นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์

3.1 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านครูผู้สอน วิชาพลศึกษาที่เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ความสามารถสาคติกิจกรรมบางอย่างให้ นักเรียนดูได้ ความสามารถในการตัดสินใจของครูพลศึกษา ความรับผิดชอบในการสอน ของครูพลศึกษา ความรับผิดชอบในการวัดผลและประเมินผลของครูพลศึกษา ความตั้งใจ ทำการสอนของครูพลศึกษาความสม่ำเสมอและตรงต่อเวลาในการสอน จำนวนนักเรียนแต่ละชั้น ที่เรียนพลศึกษาในแต่ละคาบ

3.2 นักเรียนนาฏศิลป์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านสถานที่และอุปกรณ์ ที่เห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมากไม่มี ส่วนมากแล้วอยู่ในระดับน้อย ที่น้อยที่สุดเพียง ข้อเดียว คือ สถานที่ทำความสะอาดร่างกายหลังเลิกเรียนกิจกรรมพลศึกษา

3.3 นักเรียนนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการวัด และ ประเมินผลพลศึกษาที่เห็นว่ามียุทธศาสตร์มากที่สุด คือ ข้อสอบได้สัดส่วนของเนื้อหาความยากง่าย ตรวจสอบและแจ้งผลการสอบตรงตามที่วิทยาลัยกำหนด

สุรศักดิ์ พิลาวัธ (2541 : 78) ที่ได้วิจัยปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามทัศนะของครูผู้สอน วิชาพลศึกษา ในแต่ละขนาดโรงเรียนและที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันทั้งโดยภาพรวมและแยก เป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมกีฬา และด้านการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษารวมทั้งหมด 469 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของ โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าโดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูง ไปต่ำ คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมกีฬา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา ด้านการเตรียมการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า

1.1 แยกตาม ขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม และรายด้านมีปัญหอยู่ในระดับมาก

1.2 แยกตามวุฒิการศึกษาของครูพลศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิทาง พลศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นด้านการพัฒนาและส่งเสริมกีฬา ครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษามีปัญหอยู่ ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ แยกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า

2.1 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดย ภาพรวมและรายด้าน โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง

และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการเตรียมการสอน ที่พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปัญหาไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน คือ มีวุฒิทางพลศึกษาและไม่มีวุฒิทางพลศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษามีปัญหามากกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิทางพลศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิโรจน์ หลงเจริญ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการสอนพลศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหาร มีปัญหามาก คือ ความถนัดของครูผู้สอนกับวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน จำนวนชั่วโมงที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนมากเกินไป การมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา การหาแหล่งข้อมูลทางวิชาการพลศึกษา เพื่อใช้ประกอบในการจัดทำโครงการและแผนการสอน การมีมนุษยสัมพันธ์ และการสร้างความเข้าใจอันดีของครูพลศึกษากับผู้บริหารและครูทั่วไป บุคลิกภาพและการวางตัวของครูพลศึกษา

2. ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ มีปัญหามากคือ ไม่มีโรงฝึกวิชาพลศึกษาหรือโรงยิมส์ สถานที่สำหรับการเรียนการสอน พลศึกษากลางแจ้ง ความปลอดภัย และการมีสุขลักษณะของสถานที่เรียนพลศึกษา สถานที่เก็บอุปกรณ์ไม่ได้มาตรฐานและเป็นสัดส่วนบริเวณสถานที่ภายใน โรงเรียนคับแคบไม่สามารถขยับขยายได้อีก

3. ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารพลศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษามีปัญหาคือผู้บริหารมีความเข้าใจในการดำเนินงาน โครงการพลศึกษาในโรงเรียนงบประมาณสำหรับค่าวัสดุอุปกรณ์กีฬาชนิดต่าง ๆ ไม่เพียงพอ มีตำแหน่งครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาไม่เพียงพอทั้งกับจำนวนนักเรียน ความแน่นอนเกี่ยวกับนโยบายในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ของผู้บริหาร

4. ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผลวิชาพลศึกษา มีปัญหามากคือ การให้ความยุติธรรมในการวัดผลและประเมินผลของครูพลศึกษา การใช้เครื่องมือวัดได้อย่างถูกต้องมีความเข้าใจ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล วิชาพลศึกษาการเลือกวิธีวัด ได้สอดคล้องกับกิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อสอบได้สัดส่วนของเนื้อหาความยาก – ง่าย มีการวิเคราะห์ข้อสอบ

5. ปัญหาด้านการเตรียมการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการกำหนดลำดับความสำคัญของเนื้อหาแต่ละเรื่องให้สัมพันธ์ต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน

6. ปัญหาด้านการดำเนินการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการสอนไม่ได้ครบตามขั้นตอนของกระบวนการหรือทักษะกระบวนการในแต่ละคาบและไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

7. ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับขนาดและจำนวน สถานที่ในร่มที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษา โรงเรียนพลศึกษา และหอประชุม รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับขนาดของสนามกลางแจ้งที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล ที่ยังไม่ได้มาตรฐาน

8. ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้ครบทุกจุดประสงค์ ทั้งจุดประสงค์นำทางและจุดประสงค์ปลายทาง ตลอดจนการสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬา

ประพล พุทธสุวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนสามประโยชน์ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้านี้ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นชาย 375 คน หญิง 74 คน รวม 449 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพและปัญหาด้านวัตถุประสงค์โครงการ การจัดการ และการบริการ มีสภาพดีร้อยละ 35.86 มีสภาพดีที่ ร้อยละ 28.84 และปัญหาน้อย ร้อยละ 43.26 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 32.67

2. สภาพและปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการและการบริหารโครงการ มีสภาพพอใช้ ร้อยละ 29.73 มีสภาพดี ร้อยละ 25.71 และมีปัญหาปานกลางร้อยละ 30.82 มีปัญหามาก ร้อยละ 26.18

3. สภาพและปัญหาด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรมพลศึกษามีสภาพพอใช้ ร้อยละ 32.54 มีสภาพดี ร้อยละ 31.17 และมีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 32.32 มีปัญหาระดับมาก ร้อยละ 28.45

อาคม แก้วละเอียด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนวิชาพลศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดพัทลุง การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบ ปัญหาของการเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดพัทลุง โดย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดพัทลุง เป็นนักเรียนชาย 283 คน นักเรียนหญิง 317 คน รวม 600 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาด้านหลักสูตรและการสอนวิชาพลศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาด้านหลักสูตรและการสอนวิชาพลศึกษาในระดับมาก คือ นักเรียนมีความเข้าใจ ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา หนังสือ และคู่มือประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. ปัญหาด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ครูสอนพลศึกษาอยู่ในระดับมาก คือ ความสามารถในการสาธิตกิจกรรมทุก ๆ อย่างให้นักเรียน ดูได้ ความตั้งใจในการสอนของครูพลศึกษาและการเอาใจใส่นักเรียน ความสม่ำเสมอและความตรงต่อเวลาในการสอนของครูพลศึกษา ครูพลศึกษาจำเป็นต้องมีวุฒิหรือความรู้ทางพลศึกษา

3. ปัญหาด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทาง วิชาพลศึกษาที่มีอยู่ในระดับดีมาก คือ จำนวนอุปกรณ์ในการเรียนวิชาพลศึกษากับจำนวน นักเรียน อุปกรณ์ทางด้านโสตทัศนศึกษา เช่น เครื่องเล่นเทป เครื่องฉายสไลด์ เพื่อ ประกอบการเรียนการสอน อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่สัดส่วนสูง นานาฬิกาจับเวลา ฯลฯ และมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ อุปกรณ์และเครื่องเล่นทดสอบ สมรรถภาพทางการหรือเครื่องฝึกกายบริหาร

4. ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลวิชาพลศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลวิชาพลศึกษาที่อยู่ในระดับมาก คือ ข้อสอบได้สัดส่วน ของเนื้อหาความยากง่าย ตรวจแลแจ้งผลการสอบตรงเวลาที่กำหนด วัดผลและประเมินผลก่อน ทำการสอนในแต่ละเรื่อง วัดผลและประเมินสมรรถภาพทางกายของนักเรียนปลายภาคเรียน ทุกภาคเรียน

สามารถ แสงน้อย (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของศึกษา ศาสนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาพลศึกษา จุดมุ่งหมายของ

การศึกษาคั้งนี้เพื่อทราบความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบ้านราชภัฏสวนสุนันทาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นปีที่ – 4 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 400 คน มีเพศชาย 200 คน เพศ หญิง 200 คน ผลการศึกษพบว่า

1. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกเรียนกิจกรรมพลศึกษาของนักศึกษาศาสนาบ้านราชภัฏสวนสุนันทา มีความคิดเห็นว่าการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนักศึกษาชาย – หญิง และทุกระดับชั้นปี ด้านกิจกรรมที่สนใจนักศึกษายเลือกบาสเกตบอลมากที่สุด (ร้อยละ 60.50) รองลงมาคือ ฟุตบอล (ร้อยละ 50.50) นักศึกษาหญิงเลือกแบดมินตันมากที่สุด(ร้อยละ 46.50) รองลงมา คือ แอโรบิคแดนซ์ (ร้อยละ 39.50)

2. ความคิดเห็นในด้านความสำคัญและประโยชน์ที่ใช้จากการเรียนกิจกรรมพลศึกษา

2.1 นักศึกษาชายเห็นว่าสามารถช่วยพัฒนาสัถยภาพทางกายมากที่สุด (ร้อยละ 64.50) รองลงมาคือ กิจกรรมพลศึกษาช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียดทางด้านร่างกายและจิตใจ (ร้อยละ 62.00)

2.2 นักศึกษาหญิงเห็นว่า กิจกรรมพลศึกษาช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียดทางด้านร่างกายและจิตใจ (ร้อยละ 47.00) รองลงมาคือสามารถช่วยพัฒนาสัถยภาพทางกายมากที่สุด (ร้อยละ 43.50)

3. ความคิดเห็นด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1 นักศึกษาชายเห็นว่าอุปกรณ์กีฬาควรได้รับการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีเสมอมากที่สุด (ร้อยละ 68.50) รองลงมา คือ ควรจัดเตรียมสนามและสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมก่อนเรียน (ร้อยละ 65.50)

3.2 นักศึกษาหญิงเห็นว่า ควรจัดเตรียมสนามและสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมก่อนเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 61.50) อุปกรณ์กีฬาควรได้รับการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีเสมอ

4. ความคิดเห็นด้านบริการและวิชาการ

4.1 นักศึกษาชาย เห็นว่าควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่บริการยืมอุปกรณ์กีฬามากที่สุด (ร้อยละ 61.50) รองลงมา คือควรเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความสามารถด้านกิจกรรมกีฬา มาสอนเป็นครั้งคราว (ร้อยละ 47)

4.2 นักศึกษาหญิงเห็นว่า สามารถนำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ในเวลาว่างให้

เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้ได้มากที่สุด (ร้อยละ 48.00) รองลงมา คือ สถาบันควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่บริการเบิกข้มอุปกรณกั้พา

เฉลิมชัย จำแก้ว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นผู้บริหาร จำนวน 40 คน อาจารย์พลศึกษา จำนวน 40 คน และกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 326 คน ผลการศึกษา พบว่า สภาพและปัญหาการเรียนการสอนพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก มีดังนี้คือ

1. ด้านผู้สอนและการสอน ผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักเรียนมีความคิดเห็นว่สภาพการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย
2. ด้านหลักสูตร โปรแกรมและกิจกรรมพลศึกษา ผู้บริหารและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ สภาพการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาหระดับการเรียนการสอนน้อย
3. ด้านสิ่งที่อำนวยความสะดวก สถานที่ และอุปกรณ์ ผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาหระดับการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย
4. ด้านผู้เรียน ครูพลศึกษาและนักเรียน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาหระดับการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย
5. การวัดผลและประเมินผล ครูพลศึกษามีความคิดเห็นว่สภาพการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาหระดับการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย แต่นักเรียนมีความคิดเห็นว่ สภาพการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาหระดับการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย
6. ผู้บริหารและการบริหารพลศึกษา ผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักเรียน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ การเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาหระดับการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

ชัยณรงค์ ทองยศ (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยสภาพและปัญหาการสอนของครู

พลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2546 มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบสภาพปัญหาการสอนของครูพลศึกษา สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2546 กลุ่มตัวอย่างของครูพลศึกษา ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 172 คน เป็นชาย 109 คน หญิง 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่น 0.95 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความสำคัญและจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ด้านสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านการสอนวิชาพลศึกษา ด้านสื่ออุปกรณ์การสอนและสถานที่และด้านการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการสอนของครูพลศึกษา แบ่งตามเพศชายและเพศหญิง วุฒิการศึกษา มีวุฒิทางการศึกษาและไม่มีวุฒิทางการศึกษา พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเชิงบวก ซึ่งมีความเข้าใจ มีความสอดคล้อง มีความเหมาะสม มีเพียงพอ มีความชำนาญ มีการจัดทำ และมีการดำเนินการครบในทุกด้าน

2. ปัญหาการสอนของครูพลศึกษา

2.1 แบ่งตามเพศชายและเพศหญิง พบว่า ในด้านความสำคัญและจุดหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ด้านสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านการสอนวิชาพลศึกษา มีปัญหาในระดับปานกลาง ด้านสื่ออุปกรณ์การสอนและสถานที่ มีปัญหาในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษาชายมีปัญหาในระดับมาก ส่วนเพศหญิงมีปัญหาในระดับปานกลาง

2.2 แบ่งตามวุฒิทางการศึกษา มีวุฒิทางพลศึกษาและไม่มีวุฒิทางพลศึกษา พบว่าในด้านความสำคัญและจุดหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ด้านการสอนวิชาพลศึกษา มีปัญหาในระดับปานกลาง ด้านสื่ออุปกรณ์การสอนและสถานที่ มีปัญหาในระดับมาก ส่วนด้านสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ครูที่มีวุฒิทางพลศึกษามีปัญหาในระดับปานกลาง ครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษามีปัญหาในระดับมาก

บุษบา ทันสมัย (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเขตพื้นที่

การศึกษาชลบุรี ปีการศึกษา 2546 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ปีการศึกษา 2546 มี 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรและการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 99 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 158 คน รวมทั้งสิ้น 257 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ปีการศึกษา 2546 ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน และโดยรวมมีความเหมาะสมและมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูมีความคิดเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ปีการศึกษา 2546 ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน และโดยรวมมีความเหมาะสมและมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

วีระ เห่งำกันหา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547 การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 313 คน เพศชาย 138 คน เพศหญิง 175 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ สภาพที่เป็นจริง โดยรวมพบว่าคิดเป็นร้อยละ 57.54 คือ มีความสะดวกในการเบิกจ่ายอุปกรณ์กีฬานอกเวลา มีสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายของนักเรียนและมีอุปกรณ์กีฬาเพียงพอแก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.06 59.74 และ 59.42

ตามลำดับ

ปัญหาการสอนพลศึกษาของครูพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่เป็นปัญหามากคือ สถานที่ในการเรียนแจ้งและในร่ม คุณภาพและอุปกรณ์กีฬาที่ใช้ในการเรียนการสอน และอุปกรณ์กีฬาที่ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 18.89 16.93 และ 14.70 ตามลำดับ

2. ด้านครูผู้สอนพลศึกษา สภาพที่เป็นจริง โดยรวมพบว่า คิดเป็นร้อยละ 66.01 คือมีการชี้แจงเนื้อหาวิชาก่อนการเรียนการสอนให้ทราบ ให้คำปรึกษาและรับฟังเหตุผล นักเรียนได้เป็นอย่างดีที่ผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดีและวางตัวเหมาะสม ในขณะที่ทำการสอน คิดเป็นร้อยละ 73.16 72.884 71.25 และ 70.61 ตามลำดับ

ปัญหาการสอนพลศึกษาของครูพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.86 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่เป็นปัญหามากคือ ความมีระเบียบวินัย เครื่องครีดยุคใหม่ คิดเป็นร้อยละ 16.29

3. ด้านการวัดผลและประเมินผลวิชาพลศึกษา สภาพที่เป็นจริง โดยรวมพบว่า คิดเป็นร้อยละ 62.11 คือ มีการแจ้งคะแนนให้กับนักเรียนทราบทุกครั้งหลังจากวัดผล ประเมินผล การวัดผล ในการสอบวัดความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน ความปลอดภัยในกิจกรรม มีการวัดผลและประเมินผลทางสมรรถภาพทางการของนักเรียนด้านภาคเรียนและปลายภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา และในการวัดผลประเมินผลแต่ละครั้งมีการแจ้งล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 67.73 67.41 64.68 62.62 และ 62.30 ตามลำดับ

ปัญหาการสอนพลศึกษาของครูพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่เป็นปัญหามากคือ มีการชี้แจงก่อนวัดผลและประเมินผลคิดเป็นร้อยละ 15.34

4. ด้านหลักสูตรพลศึกษา สภาพที่เป็นจริง โดยรวมพบว่า คิดเป็นร้อยละ 61.50 คือ หลักสูตรวิชาพลศึกษามีความเหมาะสมกับสภาพบังคับต่าง ๆ มีการสอนโดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและบทเรียนเป็นหลัก มีความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา และช่วยเวลาที่วัดให้มีการสอนพลศึกษามีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 69.33 62.94 62.22 และ 62.62 ตามลำดับ

ปัญหาการสอนพลศึกษาของครูพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่เป็นปัญหามากคือ การสอนกติกากีฬา การแข่งขันกีฬานิตต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการสอนพลศึกษาจัดให้เหมาะสมตามความแตกต่าง

ระหว่างบุคคลให้เป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 13.10 และ 12.78 ตามลำดับ

อดิศักดิ์ พงษ์เลิศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการสอนของ
พลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2547 เพื่อ
ศึกษาสภาพและปัญหาการสอนของพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์
เขต 1 ปีการศึกษา 2547 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 211 คน นักเรียนหญิง 189 รวมทั้งสิ้น
400 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ใน
เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2547

1.1 โดยรวมสภาพที่เป็นจริง จำแนกแยกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีความเห็นว่า มีสภาพที่เป็นจริง คิดเป็นร้อยละ 74.34, 70.97 และ
75.31 ตามลำดับ

1.2 โดยรวมสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนเพศชายและ
เพศหญิง มีความเห็นว่า มีสภาพที่เป็นจริง คิดเป็นร้อยละ 87.24, 89.68 โดยรวมคิดเป็นร้อยละ
88.40

2. ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

2.1 ด้านหลักสูตรและการสอนพลศึกษา นักเรียนมีความเข้าใจหลักสูตรและ
เนื้อหาการเรียนการสอนพลศึกษาเป็นอย่างดี มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็น
ร้อยละ 74.71

2.2 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 81.30

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่
ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.25 โดยเฉพาะเรื่องต้องการความสะอาดของอาคาร
สถานที่ และอุปกรณ์ มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. ด้านวัดผลและประเมินผล ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็น
ร้อยละ 84.75

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คอรื (Kori. 1971 : 5181 -- A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษา
ในรัฐมินเนโซต้า โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษา ส่วนกลุ่มประชากร
ได้แก่ ครูสอนวิชาพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนมากขาดอุปกรณ์และเครื่องมือ

อำนวยความสะดวก จำนวนนักเรียนแต่ละชั้นมากขึ้นไป จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและความถนัดของแต่ละบุคคลได้ทั้งหมด ครูพลศึกษามีชั่วโมงมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาสำหรับการเตรียมการเรียนการสอน

เฮนน์ (Hein. 1972 : 2149) ได้ทำการสำรวจการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนของรัฐฮาวาย โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนในเมืองและนอกเมือง จำนวน 65 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ขาดการวางแผนที่ดีเนื่องจากขาดครูที่มีวุฒิพลศึกษา ทำให้การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ไม่ดีเท่าที่ควร ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไปและขาดวิธีสอนที่ดี

เบสท์แมน (Bestman. 1975 : 6495 -A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโปรแกรมพลศึกษาของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของอำเภออานาไฮม์ รัฐแคลิฟอร์เนีย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงผลของคุณภาพและประโยชน์ในปัจจุบันของ โปรแกรมพลศึกษาของนักเรียนชายในโรงเรียนมัธยมศึกษาของอานาไฮม์ จำนวน 254 โรงเรียน โดยการใช้แบบสำรวจของเนลสัน (Neilson Score Card) ผลการวิจัยพบว่า

1. คณะครูทำการสอน จะต้องเตรียมตัวให้พร้อมและปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น
2. โดยทั่วๆ ไปครูผู้สอนพลศึกษามีฐานะทางสังคมดีกว่าครูผู้สอนอื่น ๆ ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการสอน บุคลิกภาพและอุปนิสัย
3. สถานที่และอุปกรณ์มีอยู่ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม
4. ในด้านโปรแกรมการสอน ครูพลศึกษามักไม่กำหนดเนื้อหาในการสอน

อย่างแน่นอน

5. มีการจัด โปรแกรมการสอนพลศึกษาใน โรงเรียนเป็นหลักเท่านั้น

โปรแกรมอื่นแทบจะ ไม่มีการจัดซื้อเลย

6. ขาดตำราและคู่มือในการเรียนการสอนและครูพลศึกษา

เฮนเลย์ (Henley. 1975 : 765) ทำการวิจัยเรื่องสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษามลรัฐเทนเนสซี เพื่อที่จะทราบถึงทัศนคติของผู้บริหาร และครูที่มีความรู้ความเข้าใจใน โปรแกรมพลศึกษากับผู้บริหารและครูที่มีความรู้ความเข้าใจใน โปรแกรมพลศึกษาโดยใช้แบบสอบถามส่งไปทางไปรษณีย์ถามผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 113 คน เกี่ยวกับด้านปรัชญาการจัดและการบริหาร การจัดชั้นเรียน และโปรแกรมการสอน

อัลลาร์ด (Allaard. 1979 : 2538 - A) ได้ทำการวิจัยด้านพฤติกรรม การสอนของครู ที่มีผลต่อการเรียนวิชาพลศึกษาในชั้นเรียน โดยมีเพศและการร่วมมือของตัวแปรจากการวิเคราะห์

พฤติกรรมของครูเป็นรายบุคคล เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการให้กำลังใจและสนับสนุนนักเรียน การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน การบรรยาย การให้คำแนะนำ ให้ความรักความยุติธรรม ผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้การบรรยายของครูที่มีการยกย่องและให้กำลังใจ การให้คำปรึกษา และแนะแนว มีผลต่อการให้ความร่วมมือของนักเรียนในชั้นเรียน

นันทอกมาห์ (Nantogmah. 1982 : 1080 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมผลศึกษาที่ใช้อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐไอโอวา ตามความต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและโดยการเสนอแนะของคณาจารย์ในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่างๆ ในรัฐไอโอวา โดยใช้แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 272 คน และครูจำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมาในโรงเรียน คือ วอลเลย์บอล ซอฟท์บอล และเทนนิส กิจกรรมที่ได้รับ การสนับสนุนจากคณาจารย์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย คือการวิ่งเหยาะ ๆ ยินนาสติก ว่ายนํ้า เบสบอล และแบดมินตัน นักเรียนมีความต้องการเล่นกีฬาประเภทที่มากกว่า กิจกรรมกีฬาแบบอื่นๆ นักเรียนและคณาจารย์มีความเห็นตรงกันว่าโปรแกรมผลศึกษาที่บังคับเรียนควรจัดให้มีนักเรียนระดับ 9 และ 10 ส่วนแผนการเรียนบังคับเลือกและเลือกเสรี ควรอยู่ในระดับมัธยมศึกษา พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลต่อสถานภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่แตกต่างกันด้วย ความแตกต่างจะเห็นได้ชัดระหว่างชายและหญิง โดยโรงเรียนจะมีอิทธิพลอย่างมากในการต่อเนื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาชาย ผู้ซึ่งเข้าเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีกิจกรรมน้อยอย่างให้เข้าร่วม นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอีก 5 อย่าง คือ การใช้หลักสูตรที่มีแผนการเรียนที่เปลี่ยนแปลงได้ตามขนาดของชั้นเรียน ประเภทโรงเรียน ค่าความเป็นกันเองของครูผลศึกษา ความน่าเชื่อถือและการมีความรู้ดี โดยองค์ประกอบดังกล่าวจะมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางผลศึกษาอย่างต่อเนื่องของนักเรียนที่จะกระทำกิจกรรมของการนำ

วิลค์ (Wilke. 1983 : 2278) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อนาคตของโครงการการสอนผลศึกษาทั่วไปในระดับอุดมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับโครงการการสอนผลศึกษาทั่วไปของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า

1. ควรมีวิชาเกี่ยวกับสมรรถภาพของระบบการหายใจ โภชนาการ และการควบคุมน้ำหนักของร่างกายให้มากขึ้น แล้วจัดกรให้มีภาคปฏิบัติด้วย
2. ผู้บริหารควรเข้าใจและให้ความสำคัญของกิจกรรมทางผลศึกษา และจัดกิจกรรมสนองกับความต้องการนักศึกษาด้วย
3. ควรจัดโครงการผลศึกษาให้เป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการศึกษา

4. จัดวิชาพลศึกษาให้เป็นวิชาที่นับหน่วยกิตการเรียนด้วย
5. ควรปลูกฝังให้นักศึกษามีนิสัย รักการออกกำลังกาย และเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษาเพื่อสุขภาพมากกว่าการแข่งขัน
6. อนาคตควรเพิ่มความสำคัญของกระบวนการศึกษา
7. วิธีสอนกิจกรรมพลศึกษาควรคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน
8. ควรมีรายวิชาที่ซ้ำซ้อนเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ

แนนซี (Nancy. 1992 : 3857 – A) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความเข้าใจในการใช้หลักสูตรพลศึกษาในชีวิตจริงของครูพลศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิธีการศึกษาดำเนินการ โดยการสังเคราะห์ เอกสาร วารสาร บทความ สังเกตการณ์สอน สัมภาษณ์ และการวิจารณ์ด้วยเหตุผล ทั้งนี้เพื่อมุ่งที่จะอธิบายแจกแจงพฤติกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ในรายละเอียดของครูผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง ผลการวิจัยสรุปได้ 2 เรื่อง คือ เรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก และเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครูพลศึกษาที่มีต่อหลักสูตรใหม่ที่ตนเองเกี่ยวข้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ความรู้สึกที่เด่นชัด คือ ความพอใจ ความภูมิใจ ความเหน้อยล้า ความคับข้องใจ ความไม่มีอำนาจ และความฝันที่อยากจะได้โลกที่สมบูรณ์แบบที่สุด ส่วนความสัมพันธ์นั้นเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนสัมพันธ์ของครูผู้สอนกับหลักสูตรใหม่ กระบวนการนำหลักสูตรใหม่ไปใช้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ครูมีความต้องการในการช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ต้องการให้มีผลสะท้อนกลับ ต้องการให้มีความมั่นใจตลอดเวลาในกระบวนการนำหลักสูตรใหม่ไปใช้ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ควรพึงเสียดูบ้างเพราะสิ่งที่ครูต้องการได้แก่ การยอมรับนับถือ การมีอิสรภาพและเสรีภาพในการทำงาน ตลอดจนต้องการเวลาและการสนับสนุน

จากผลการวิจัยยังพบว่ามีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาหลายประการ โดยเฉพาะโรงเรียนที่ไม่มีครูที่จบตรงสาขาวิชา และมีครูไม่เพียงพอทำให้ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ดีพอ ไม่เข้าใจเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ต้องใช้เทคนิคเฉพาะ งบประมาณมีจำกัดอุปกรณ์สำหรับสอนและเรียนไม่เพียงพอ สถานที่เรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม ตลอดจนวิธีการการวัดและประเมินผลไม่ถูกต้องตามทฤษฎีและเนื้อหา เน้นการสอบภาคปฏิบัติมากเกินไป โดยเฉพาะโรงเรียนที่ครูไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ทำให้นักเรียนขาดทักษะพื้นฐานที่ถูกต้องทั้งในด้านกรีฑา กีฬา และกิจกรรมอื่น ๆ